O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 9 июнь, чоршанба • № 46 (11.129) • Эркин нархда сотилади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОЙИШИ

Тошкент ислом университети Маслаҳат кенгашини тузиш тўғрисида

Тошкент ислом университетининг фаолиятини такомиллаштириш, юртимиздаги ва хориждаги диний ташкилотлар, тадқиқот ва таълим муассасалари билан ҳамкорлик қилиш, замонавий фикрловчи ҳамда диний илмга эга мутахассислар тайёрлаш, университет, Ислом тадқиқотлар маркази, академик лицей фаолияти сиёсатини шакллантиришда тавсиялар бериш мақсадида:

1. Тошкент ислом университети Маслаҳат кенгаши тузилсин ва унинг таркиби иловадаги рўйхатга биноан тасдиқлансин.

Маслаҳат кенгаши раиси этиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А. Мансуров тайинлансин.

Маслаҳат кенгашининг тавсиялари университет ўқув ва илмий-тадқиқот фаолиятини амалга оширишда мувофиқлаштирувчи ва уйғунлаштирувчи моҳиятга эгалиги белгилансин.

2. Маслаҳат кенгашининг мақсад ва вазифалари қуйидагилар этиб белгилансин:

— ислом университети талабаларини Ватанимиз мустақиллигига садоқатли ва фидокор, бой маданий ва маънавий меросимизни чуқур ўрганган, замонавий технологиялар ва таълим услублари асосида дунёвий ҳамда диний илмларни уйғун равишда ўзлаштирган етук мутахассислар тайёрлашда тавсиялар бериш;

— жаҳондаги нуфузли илмий-тадқиқот марказларининг ва олий таълим муассасаларининг тажрибасини атрофлича ўрганиш, таҳлил этиш ҳамда диний ташкилотлар билан алоқа ўрнатиш ва боғлаш асосида университет ўқув-тарбия жараёни сифатини замонавий талаблар даражасида ташкил этиш, миллатимизнинг буюк илмий, маънавий қадриятлари асосида етук исломшунос мутахассис кадрлар тайёрлашни таъминлаш;

— ҳомийларни, шу жумладан хорижий сармояларни жалб этиш, етакчи тадқиқот ва таълим марказларининг ўқитиш услубияти, таълимни ташкил этиш тажрибасини яқиндан ўрганиш ва Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастурга мос равишда татбиқ этиш ҳамда хориждан соҳанинг етук мутахассисларини таълим ва тадқиқотлар жараёнига таклиф этишда тавсиялар бериш;

— дунёвий ва диний фанларнинг уйғунлигини таъминлаш асосида ўқув дастурларини мувофиқлаштириш, дарсликлар тайёрлаш ҳамда ўқув жараёни олдига қўйилган вазифаларни ҳар томонлама такомиллаштиришда университет илмий кенгашига тавсиялар бериш;

— университет ва унинг ҳузуридаги Ислом тадқиқотлар маркази, академик лицейда олиб бориладиган илмий-услубий тадқиқотлар йўналиши ва мавзулари бўйича ҳамда манбалар хазинасини ташкил этишда тавсиялар бериш;

— университетнинг мақсад ва вазифаларини амалга оширишда кенг жамоатчилик билан алоқа боғлаш, бу борада омма афкорини шакллантириш ва фаолиятига кўмаклашиш.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тошкент ислом университетини ташкил этиш тўғрисида»ги 1999 йил 7 апрель Фармони ҳамда «Тошкент ислом университети фаолиятини ташкил этиш тўғрисида»ги 1999 йил 7 майдаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида университет Маслаҳат кенгашининг Низоми ишлаб чиқилсин ва 10 кун муддатда Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун киритилсин.

Белгилаб қўйилсинки, Тошкент ислом университетининг Маслаҳат кенгаши жамоатчилик асосида фаолият юритади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1999 йил 7 июнь.

ДАЛАЛАРДА ИШ ҚИЗҒИН

ҚИБРАЙ туманидаги «Қизил шалола» тажриба хўжалигида озуқа экинларидан мўл ва сифатли ҳосил етиштиришнинг ҳаддини олган деҳқонлар оз эмас. Чунончи, ғаллакорлар ҳар йили гектаридан 40 центнердан ошириб хирмон кўтармоқдалар. Бедазорлардан 115 центнердан қуруқ хашак, силос учун экилган маккажўхоридан 350 центнерга етказиб ҳосил олинмоқда.

Хўжаликда 80 оила пудрат асосида меҳнат қилмоқда. Уларнинг кучи билан бу йил 1500 тонна сенаж бостирилиши керак эди. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу хушхўр озуқадан 1423 тонна тайёрланди. Йил охиригача 1780 тоннага етказилади.

***СУРАТЛАРДА:** хўжалик бош ҳосилоти Жаҳон Қодиралиев билан бригада бошлиғи Рашид Нўмонов жўхоризорда; экинга ўғит солиш пайти.*

Даврон АҲМАД олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 7 июндаги Ф-1015 фармойишига илова

ТОШКЕНТ ИСЛОМ УНИВЕРСИТЕТИ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИНИНГ ТАРКИБИ

1. А. МАНСУРОВ	Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси, Кенгаш раиси
2. Н. ЖЎРАЕВ	Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси
3. Ҳ. КАРОМАТОВ	Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Тошкент ислом университети ректори
4. А. БАҲРОМОВ	Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий
5. А. КОМИЛОВ	Ташқи ишлар вазири
6. Ф. СОБИРОВ	Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раиси
7. С. ҒУЛОМОВ	Олий ва ўрта махсус таълим вазири
8. Н. ИБРОҲИМОВ	Тошкент давлат Шарқшунослик институтининг ректори
9. А. АЗИМОВ	Имом ал-Бухорий номидаги Тошкент ислом олий маъҳадининг ректори
10. Н. КОМИЛОВ	профессор-исломшунос
11. М. ХАЙРУЛЛАЕВ	ФА Шарқшунослик институти директори
12. З. МУНАВВАРОВ	Имом ал-Бухорий халқаро жамғармаси раиси
13. Ю. ШОКИРОВ	Ўзбекистон мусулмонлари идораси маслаҳатчиси

АЙБЛАРИГА ИҚРОР БЎЛМОҚДАЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий судида 22 нафар шахсга нисбатан очиқ суд жараёни давом этмоқда. Бу шахслар шу йилнинг 16 февраль куни Тошкентда мамлакат Президенти ва давлатнинг бошқа раҳбарларини жисмоний йўқ қилиш, конституциявий тузумга қарши қўпорувчилик ва бошқа ўта оғир жиноятлар содир этганликда айбланмоқдалар.

Судланувчи Дилшод Камолов бир неча бор мамлакатимиз ташқарисида бўлиб, жиноий гуруҳ етакчилари билан учрашган. Улардан бажарилиши лозим бўлган махфий топшириқлар олган. Дилшод Республика Вазирлар Маҳкамаси ва давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг телефон рақамларини гуруҳ аъзоларига етказиб берган.

Каримжон Узоқов эса ички ишлар томонидан қидирувда бўлган жиноятчини кўрганлигини яшириб келган. Агар у ўз вақтида жиноятчи ҳақида хабар берганида тақдири бошқача кечиши мумкин эди.

Судланувчилардан Рустам Маматқулов, Фозилжон Асқаров ва Нурали Йўлдошевлар ҳам судда кўрсатма бердилар.

Юқорида номлари зикр этилган судланувчиларнинг барчаси ўз айбларига иқрор бўлдилар. Улар ўз қилмишларидан пушаймон эканликларини айтмоқдалар.

Суд жараёни давом этмоқда.

(ЎзА).

МИЛЛАТ ҚУДРАТИ — ҲАМЖИҲАТЛИКДА

РЕСПУБЛИКАМИЗГА қўшни бўлган Тожикистонда шу йил 16 май куни ақидапарастлар томонидан содир этилган ҳунрезликлар, ватанфурушларнинг кирдикорлари, манфур ишлари ҳақидаги «Тожикистоннинг беҳаловат кунлари» номли мақола матбуотда эълон қилингач, таҳририятга келаётган хат-хабарлар янада кўпайди.

Муаллифлар юртимиз хоинларига, нотавон ва разил югурдакларга, ҳокимиятпарастлик йўлида ҳеч нарсадан ҳам қайтмайдиган пасткашларга чексиз ғазаб ва нафратларини билдирмоқдалар. Улар ёшлар тарбиясига эътиборни кучайтириш, бу борада маҳалла, ота-оналар ва жамоатчиликнинг ҳамжиҳатлигини оширишга даъват этмоқдалар.

ПОКИЗА КУНЛАР ОРЗУСИДАМАН

ХАЛҚИМИЗДА «Бир кун жанжал бўлган хонадондан қирқ кун барака кетади» деган нақл бор. Тожикистонда рўй бераётган воқеаларни ойнаи жаҳонда кўриб, матбуотда ўқиб, қаттиқ изтироб чекаяпмиз. Ўзим ёш бўлганим учун Тожикистондаги тенгдошларимнинг ташвиш ва ўкинчга тўла кунларини дил-дилимдан ҳис қилиб турибман.

Президентимиз Ислом Каримов ўз сўзларида таъкидлаганларидек, «тожик ва ўзбек икки тилда гапирувчи бир халқ». Бу гапнинг мазмуни ниҳоятда буюклигини бугун чуқурроқ тушундим. Келажак ёшларники, деймиз. Ёшларга ҳар томонлама баркамол бўлиб улғайишлари учун тинчлик, фаровонлик керак. Ўзбекистонимиздаги тинчлик учун, дўстлик учун, ҳамкорлик учун қилинаётган жонфидоликларнинг маҳсули сифатида Ватанимизда барқарорлик мавжуд. Тожикистонда рўй бераётган, кейинги кунларда янада авжига чиқаётган ҳунрезликларнинг тезроқ тугашини жуда-жуда хоҳлайман.

Биз ёшлар уруш дудларидан эмас, мусаффо ҳаводан, нафас олишни истаймиз. Дориломон кунларда яхши қўшни бўлиб, борди-келди қилишни истаймиз. Бир-биримизнинг яхши кунларимизда елкадош бўлишни истаймиз.

Тожикистон бағрини тинчлик ёғдулари тезроқ нурафшон этишини, тезроқ у ерлардан фақат хушхабарлар келишини умид қиламиз.

Феруза АҲМЕДОВА,
96-мактаб 11-синф битирувчиси.

НАЗОРАТ ВА ЯНА НАЗОРАТ

Гиёҳванд моддаларга қарши кураш ойлиги давом этмоқда

ШУ йилнинг июнь ойи давомида Республикамизда гиёҳванд моддаларга қарши кураш ойлиги эълон қилиниши муносабати билан вилоят ҳокими фармойишига кўра бу борада ҳудудимизда амалга ошириладиган чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди.

Вилоят ҳокимлигида

Унда қайд этилишича, турли жиноятларга сабаб бўлаётган, таркибида гиёҳванд моддалар бўлган экинларни экиш, бангиликка дучор этувчи моддаларни ишлаб чиқариш ҳолатлари ҳамон учраб турибди. Ўтган йили шундай қилмишлари учун жами 557 шахс жиноий жавобгарликка тортилди. Улар орасида 96 нафари аёл, шунингдек, вояга етмаган болалар эканлиги ташвишланарлидир. Нашавандлар орасида илгари судланганлар ҳам бор. Кўплаб огоҳлантиришларга, бу иллатнинг охири фожеа эканлигини тушунтиришларга қарамай, шу йилнинг биринчи чорагида 119 нафар фуқаро жиноятга қўл урди. Энг хавфлиси вилоят ҳудудига гиёҳванд моддаларни четдан олиб келишга уринишлар сони камаймаяпти. Айниқса, қўшни Тожикистондан мамлакатимиз орқали бошқа Республикаларга «ажал уруғи»ни ташиб ўтишга уринишлар бўлмоқда. 1998 йилда 178,7 килограмм, шу йилнинг уч ойи ичида эса 31,4 килограмм гиёҳванд моддани ҳудудимиздан олиб ўтмоқчи бўлган жиноятчилар ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар ходимлари томонидан ушландилар.

Текширишлар шуни кўрсатдики, вилоят шаҳар ва туманларида гиёҳванд моддаларга қарши кураш талаб даражасида эмас. Бу йўналишда белгиланган чора-тадбирлар қоғозда қолиб кетмоқда. Мудҳиш балога ўзини ураётганларни даволаш эса қимматга тушмоқда.

Шу муносабат билан вилоят ҳокими қабул қилган қарорга кўра вилоят ички ишлар, божхона, миллий хавфсизлик хизмати бошқармаларига республика орқали хорижий ҳамда МДХ давлатларига гиёҳванд моддаларни ноқонуний олиб ўтилишига, маҳаллий хомашёдан гиёҳванд моддалар тайёрлаш, сотиш ва етказиб беришга қарши курашни кескин кучайтириш мақсадида ҳамкорликда чора-тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди.

Айни пайтда шаҳар ва туман ҳокимлари, барча давлат органлари, мулкчилик шаклидан қатъий назар, корхоналар, муассасалар, хўжалик ва ташкилотлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат бирлашмалари гиёҳвандликнинг олдини олиш, унинг ижтимоий хавфи, зарари тўғрисида тарбиявий ишлар ўтказишлари қатъий қилиб қўйилди. Вилоятда гиёҳванд моддалар устидан назорат қилиш комиссияси таркибига ўзгартириш киритилиб, унга ҳуқуқни муҳофаза этувчи идораларнинг энг билимдон мутахассислари, вилоят халқ таълими, соғлиқни сақлаш бошқармаларининг раҳбарлари, малакали шифокорлар жалб этилдилар.

Шунингдек, қарорда вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси, «Дори-дармон» акциядорлик бирлашмаси, жамоатчилик бирлашмалари раҳбарларига бангихоналарни аниқлаш, гиёҳванд моддаларни истеъмол қилувчиларни рўйхатга олиш ва даволаш муассасаларига юбориш, гиёҳвандлик моддалари бўлган дори-дармонлар сақланадиган омборхоналарни жиддий қўриқлаш, дорилардан тўғри фойдаланишни таъминлаш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Даволашни талаб даражасида йўлга қўйиш учун республика Марказий банкида махсус хайрия ҳисоб рақами очилди.

У қуйидагича: ҳисоб рақами № 215060002-00779778002 республика Марказий банкининг Тошкент шаҳар ҳисоб-касса маркази.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ЛОЙИҲАЛАРДА КЕЛАЖАК

***ВИЛОЯТ** меъморчилик бошқармаси шаҳар ва туманлар қиёфасига чирой бағишлаш ишига катта ҳисса қўшмоқда.*

Шу кунларда меъморлар Тошкент — Ўш, Тошкент-Термиз бош йўлларини, Чиноз тумани билан қўшни Сирдарё вилояти чегарасини ободонлаштириш лойиҳалари устида иш олиб бормоқдалар.

Яратилаётган жонли чизмаларда гузар, ҳиёбонлар, савдо, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш шахобчалари, карвонсарой, шинам оромгоҳ, туман бошланганини билдирувчи жойлар, сув тармоқлари тўлиқ ҳисобга олинган.

Ижодкор жамоанинг мукаммал лойиҳасига мувофиқ туманнинг «Тўлабий» жамоа хўжалигига ёндош бўлган 3 гектарлик майдонда барпо этилган шарқона бозорда эса савдо-сотиқ ишлари бошлаб юборилди.

Шаҳло БЕКНАЗАРОВА.

ОТА-ОНАЛАР АСКАРЛАР ҲУЗУРИДА

***ҲАР ЙИЛИ** бир ёки икки марта республикамиз Қуролли кучлари сафида хизмат қилаётган фарзандлари билан қисмларда учрашувлар ўтказиш юқоричирчиқлик ота-оналар учун анъана бўлиб қолди.*

Куни кеча йигитлик бурчини ўтаётган аскарлар ҳузурида бўлдилар. Катта ош дамлаб, барча зобитлар, бу жойга бошқа вилоятлардан келган йигитлар ҳам меҳмон қилинди. Бадиий ҳаваскорлар эса уларни куй-қўшиқлар билан хушнуд этишди.

Қўмондонлар ғамхўрлик ва эътибор учун ташриф буюрганлардан миннатдор бўлиб, туман ҳокимлигига расмий равишда ўз ташаккурномасини юборди.

Арофат РАЗЗОҚОВА.

САНЪАТКОРЛАР — ЁШЛАР МЕҲМОНИ

***ЯҚИНДА** Оққўрғондаги «Ёшлик» кинотеатрида таниқли кинорежиссёр Зулфиқор Мусоқов, ўзбек телесериалларидаги қатор образлар ижодкори Карим Мирҳодиев билан ёшларнинг қизиқарли учрашуви бўлиб ўтди.*

Ўзбек киноси, телесериаллари, видеофильмларининг бугуни, эртаси ҳақидаги, янги яратилаётган фильмлар хусусидаги саволларга киноижодкорлар атрофлича жавоб бердилар. Мулоқот якунида Зулфиқор Мусоқовнинг «Кичкина табиб» номли фильми намойиш этилди. Тадбир иштирокчилари ташриф буюрган санъаткорларга, жонли мулоқотни ташкил этган ҳомийларга миннатдорчилик билдирдилар.

Алишер НАЗАРОВ,
«Камолот» жамғармаси Оққўрғон тумани бўлими раиси.

«Тошкент ҳақиқати»га жавоб берадилар

ЕР УЧАСТКАСИ БЕРИЛАДИГАН БЎЛДИ

***ТОШКЕНТ** шаҳар Миробод тумани Каманин кўчасидаги 21-уйда истиқомат қилувчи О. Маҳаматовнинг таҳририятимизга йўллаган шикоят хатида Янгийўл туманидаги «Ниёзбош» жамоа хўжалиги ҳудудида яшовчи Саодат ва Шуҳрат Маҳаматовлар оиласида олти йил муқаддам бир йўла уч эгизак туғилганлиги муносабати билан туман ҳокимлиги уларга уч хонали квартира ажратишга қарор қилганлиги, аммо, олти йилдан буён ушбу қарор ижро этилмай, қоғозда қолиб келаётгани баён этилган эди.*

Таҳририят ушбу хат юзасидан Янгийўл туман ҳокимлигига мурожаат қилиб, қуйидаги мазмунда жавоб мактуби олди:

«Ҳақиқатан ҳам Ниёзбош қишлоғида истиқомат қилувчи Шуҳрат ва Саодат Маҳаматовлар оиласида бир йўла уч эгизак туғилиши муносабати билан Янгийўл туман ҳокимининг 1993 йил 30 июндаги 335-қарорига асосан 100 минг сўм моддий ёрдам ва Гулбаҳор қўрғонидаги кўп қаватли уйларнинг биридан 3 хонали квартира ажратиш кўзда тутилган эди. Лекин, кейинги йилларда Гулбаҳор қўрғонида кўп қаватли уй-жой қурилмаётгани ва бўш квартираларнинг йўқлиги сабабли Маҳаматовлар оиласига квартира ажратиб бериш имконияти бўлмаган.

Ушбу масалани ҳал қилиш мақсадида 1999 йил 14 апрелида туман ҳокими, шунингдек, ҳокимликнинг тегишли раҳбар ходимлари ҳамда Саодат Маҳаматованинг иштирокида йиғилиш ўтказилди. Муҳокамадан сўнг Маҳаматовларнинг розилиги билан уларга «Ниёзбош» жамоа хўжалиги ҳудудидан уй-жой қуриш учун қўшимча ер участкаси ажратиб беришга қарор қилинди ва унинг бажарилишини туман ҳокимлиги ўз назоратига олди».

«Тошкент ҳақиқати» газетаси таҳририяти ҳам ушбу масаланинг ижобий ҳал этилишини таъминлаш мақсадида туман ҳокимлиги қарорининг ижросини назорат қилиб боради.

МУСТАҚИЛЛИК: САККИЗИНЧИ ДОВОН

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» йўқламаси

ЧИРЧИҚ

ЎЗГАРИШЛАР ЙЎЛИДА

Чирчиқ мамлакатимизнинг йирик иқтисодий ва маданий шаҳри ҳисобланади. Бу ерда 72 миллатга ва элатга мансуб 150 минг нафардан ортиқ аҳоли аҳил бир оила аъзоларидек яшамоқда ва ишламоқда.

Айниқса, мустақиллик йилларида шаҳримизда иқтисодий, ижтимоий ва маданий соҳалар янада ривожланмоқда, хўжалик юритишнинг бозор иқтисодиётига хос шакллари ва усулларини жорий қилиш кенгаймоқда, меҳнаткашларни янги миллий мафкура асосида тарбиялаш кучаймоқда.

Чирчиқликларнинг ажойиб меҳнат анъаналари бор. Мустақиллик йилларида макроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлашга қаратилган сиёсат изчил амалга оширилмоқда. Бу, айниқса, кейинги даврларда ўзининг салмоқли натижасини беряпти. Жумладан, ўтган йили шаҳарни иқтисодий, ижтимоий ва маданий ривожлантириш бўйича тасдиқланган асосий кўрсаткичларнинг муваффақиятли бажарилишига эришилди.

Жорий йилда эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлашни асосий вазифа қилиб қўйганмиз. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида иқтисодий ислоҳотлар янада чуқурлашмоқда, ижтимоий-иқтисодий ривожланишда янги марралар кўзланмоқда. Мулкчиликнинг турли шакллари таркиб топяти. Ўтган ойларда 35та янги кичик ва хусусий корхоналар очилди. 16та кўчмас мулк иншоотлари 66,9 миллион сўмга баҳоланди. Корхоналарнинг акцияларини сотиш борасидаги натижалар ҳам кўнгилдагидек бўлмоқда. Йил бошидан бери 55,6 миллион сўмлик акциялар сотилди. Бу йиллик режада назарда тутилганидан ҳам кўпдир. Унда 47,6 миллион сўмлик шундай қимматли қоғозларни сотиш мўлжалланган эди. Бу биринчидан, аҳолида акциялар қўшимча даромад беришига бўлган ишончнинг кучаяётганлигини кўрсатади, иккинчидан, корхона-ташкилотларнинг айланма маблағлари кўпайишига ёрдам беради. Шаҳар бўйича тўрт ойлик касса режаси бажарилди. Эмиссия эса режадаги 21,8 фоиз ўрнига 17,5 фоизни ташкил этди.

Шаҳар саноат корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқариш суръатини тезлаштириш, экспортга мўлжалланган ва чет эллардан олиб келинаётган маҳсулотлар ўрнини босадиган янги буюмлар турлари тайёрлашни ўзлаштиришга қаратилган чора-тадбирлар кўрилмоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида саноат маҳсулотининг жами ҳажми деярли 4,5 миллиард сўмликдан зиёд бўлди. Шаҳарнинг кўпгина корхоналари барқарор ишламоқда. «Электркимёсаноат» ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати 102 фоиз бўлишини таъминлади.

Шу даврда шаҳардаги қатор бошқа йирик корхоналар меҳнат жамоалари ҳам дуруст ишладилар. «Ўзбеккимёмаш» ҳиссадорлик жамиятида ўсиш суръати 114,1 фоизга етди. Бу кўрсаткич «Трансформатор» ҳиссадорлик жамиятида 101,1 фоизни, «Чирчиқмаш» ҳиссадорлик жамиятида эса 100,4 фоизни ташкил этди. Бироқ, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг барқарор ишламаётганлиги шаҳар бўйича саноат маҳсулоти тайёрлаш кўрсаткичининг янада юқори бўлишига тўсқинлик қиляпти. Бунга республикамизда молибден ва вольфрам концентратининг йўқлиги сабаб бўлмоқда, уларни четдан сотиб олишнинг иложи бўлмаяпти.

Мустақиллик шарофати туфайли чет эл фирмалари билан бевосита алоқа қилиш, уларнинг сармояларини иқтисодиётни ривожлантиришга жалб қилиш имкони туғилди. Президентимиз бир неча бор таъкидлаганларидек, маҳсулот сифатини яхшилаш, уни экспорт қилишга эришмоқчи бўлган ҳар бир корхона хориждан сармояларни, илғор технология ва замонавий асбоб-ускуналарни олиб келиб, жорий қилиши лозим, бусиз эса дунё бозорига чиқиб бўлмайди.

Шунга амал қилиб, мавжуд саноат корхоналарининг чет эллик шериклар билан ҳамкорлигини кучайтиришга, уларнинг сармояларини олиб келишга алоҳида эътибор қаратяпмиз. Ҳозир ўнлаб хорижий фирмалар билан алоқалар йўлга қўйилган. Чунончи, Олмониянинг машҳур «Саламандра» фирмаси шаҳримиздаги «Бахт» пойабзал фабрикаси билан «Кибо» қўшма корхонасини барпо этди. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган болалар пойабзали харидоргир бўлмоқда. Шу мамлакат тадбиркорлари билан бирга барпо этилган «Чирком» қўшма корхонаси ҳам самарали ишлаяпти. «Электркимёсаноати» бирлашмасида буюк Британия ёрдамида велосипед корхонаси ташкил этилди. Шу йилнинг биринчи чорагида қўшма корхоналар 178,2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди, 222,6 минг АҚШ долларилик маҳсулотни хорижга экспорт қилди.

Шаҳар ҳокимлиги мутасадди ташкилот-муассасалар билан ҳамкорликда маърифат ва маънавият ишларини кенгайтириш, чирчиқликлар онгида мустақиллик мафкурасини ва замонавий юксак фикр юритиш кўникмаларини шакллантириш, уларни эски ғоявий сарқитлардан холос қилиш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга катта аҳамият бермоқда.

Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини бажариш, соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш масалалари ҳам ҳокимликнинг диққат-эътибор марказида турипти. Ўтган йили шаҳардаги қатор саноат корхоналарининг ёрдами билан 6-ҳунар мактаби тўла таъмирланиб, кимё-технология коллежига айлантирилди. Бунинг учун 50 миллион сўм сарфланди.

Бу йил эса олимпия резерви коллежи қурилиши бошланади. Умуман, 7та касб-ҳунар коллежлари ва 2та академик лицейларни барпо этиш ишлари 2003 йилда тугалланади.

Шаҳар аҳолисининг ночор табақаларини ижтимоий муҳофаза қилиш ҳақида доимий ғамхўрлик қилинмоқда. Уларга моддий ёрдам кўрсатиш юзасидан давлат ажратаётган маблағ билан бирга корхона ва ташкилотларнинг хайрияси ҳам қўшилмоқда. Йилимизнинг биргина тўрт ойида ижтимоий муҳофазага 36 миллион сўм маблағ ажратилди.

Шаҳар ҳудудини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга қаратилган ишлар кўлами йил сайин кенгайиб бормоқда. Кейинги икки йилда бундай ишлар шаҳарнинг марказий шохкўчалари ва автотранспорт бекатларининг қиёфасини яхшилашга қаратилмоқда. Саноат корхоналари ёрдамида дўконлари бўлган 9та янги автобус бекатлари қурилди. Ҳар йили уюштириладиган шанбаликларда янги-янги боғлар, гулзорлар яратиляпти, минглаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилмоқда. Республикамиз мустақиллигининг саккиз йиллигига янги олтита автобус бекати қурилади, уларда 9та дўкон, қаҳвахона ишга туширилади, иккита «Тасвирий ойина» ахборот маркази барпо этилади.

Олдимизда шаҳарни иқтисодий, ижтимоий ва маданий ривожлантириш юзасидан катта вазифалар турипти. Чирчиқликлар уларни амалга ошириш ва мустақиллигимизнинг саккиз йиллигини муносиб кутиб олиш учун бутун куч-ғайратларини, барча имкониятларини сафарбар этадилар.

Дониёр АЗИЗХЎЖАЕВ,
Чирчиқ шаҳар ҳокими.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

- ЧИРЧИҚДА 72тадан ортиқ миллат ва элатга мансуб 150 минг аҳоли яшамоқда.
- ШАҲАРДА юзлаб катта-кичик корхоналар ишлаб турипти. Чет эл сармоядорлари билан барпо этилган қўшма корхоналар сони 13тага етди. Улар йил бошидан бери чет элларга 222,6 минг АҚШ долларилик маҳсулот жўнатдилар. Жорий йилнинг тўрт ойи мобайнида яна 37та кичик ва хусусий корхона барпо этилди.
- ШУ ЙИЛНИНГ тўрт ойида саноат корхоналари жамоалари деярли 4,5 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Йил охиригача жаҳоннинг йигирмадан ортиқ мамлакатига 67,8 миллион АҚШ долларилик маҳсулотни экспорт қилиш режалаштирилган.
- ШАҲАРДА тўртта йирик илмий-тадқиқот, лойиҳалаш ва тажриба-конструкторлик институтлари ишлаб турипти. Тиббиёт билим юрти, саноат техникуми, қатор ҳунар-техника билим юртларида юзлаб ёшлар ўқимоқдалар. Ўтган йили янги кимё-технология коллежи иш бошлади. Бу йил эса олимпия резерви коллежи қурилишига дастлабки ғишт қўйилади. Умуман 2003 йилгача шаҳарда иккита академик лицей ва еттита касб коллежлари барпо этилади.
- ЙИГИРМАДАН ортиқ ўрта умумтаълим мактаблари, элликка яқин мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ишлаб турипти.
- САККИЗТА маданият саройи ва уйлари ҳамда клублари, иккита истироҳат ва дам олиш боғлари, қатор иншоотлар меҳнаткашлар хизматида. Ўлкашунослик музейи доим томошабинлар билан гавжум.

ШАҲАР меҳнаткашлари мамлакатимиз мустақиллигининг саккиз йиллигини муносиб кутиб олиш учун кўтаринки руҳ билан ишламоқдалар. Барча меҳнат жамоаларида бу қутлуғ сана шарафига белгиланган юксак ишлаб чиқариш марраларини муваффақиятли эгаллаш, уни ёруғ юз билан кутиб олиш учун бошланган кураш тобора авж олмоқда. Кўпчилик жамоалар ўтган йилдагига нисбатан иш суръатини оширишга эришдилар.

СУРАТЛАРДА: «Кибо» болалар пойабзали корхонасининг илғор ишчиси Фарида Шотирбекова; «Чирчиқишмаш» ҳиссадорлик жамияти маҳсулотлари намуналари намойиш этилаётган майдон доим гавжум (ўнгда, юқорида); «Электркимёсаноати» ҳиссадорлик жамиятининг ишда юқори кўрсаткичларга эришаётган аммиак селитраси цехи жамоаси аъзоларидан оператор Дилафруз Нурмуҳамедова (чапдан), етакчи мутахассис Алишер Азимов ва оператор Лайло Қўрғонбоевалар бошқарув пультида ишлаб чиқариш жараёнларининг боришини кузатмоқдалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ҲАММАСИ — ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА

ОЧИҚ турдаги ҳиссадорлик жамиятимиз ярим асрдан ортиқроқ даврдан бери қишлоқ хўжалиги учун ерга ишлов беришга мўлжалланган машиналар туркумини ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқда. Бу соҳада у Ўрта Осиёда етакчи корхона ҳисобланади.

Жамоа қўлидан чиқаётган культиваторлар, омочлар, кўсак териш ва каналлар қазиш машиналарини жаҳондаги кўпчилик пахтачилик мамлакатларида учратиш мумкин. Жамият электродлар ишлаб чиқариш бўйича ҳам йирик корхона ҳисобланади. Бундан ташқари, пўлат қуймалар тайёрлаш ҳам кенг йўлга қўйилган.

Машинасозларимиз шу кунларда республикамиз мустақиллигининг заккиз йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳиммат камарини маҳкам боғлаб ишламоқдалар. Барча ишлаб чиқариш бўлинмаларида кўтаринкилик ҳукм сурмоқда. Уларнинг жамоалари мижозлар буюртмаларини вақтида бажариш, ишлаб чиқаришни янги поғонага кўтариш мақсадида белгиланган юксак марраларни эгаллаш учун ўзларининг тажрибалари, маҳоратлари ва куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар. Бу ўтган йили ҳам, жорий йилнинг дастлабки ойларида ҳам самарали ишлашни таъминлади.

Биргина ўтган йили тайёрланган товар маҳсулоти ҳажми 1 миллиард 69 миллион сўмликни ташкил этди. 2250тадан ортиқ қишлоқ хўжалик машина-механизмлари ишлаб чиқарилди. Уларга эҳтиёт қисмлар тайёрлашдаги натижа янада салмоқлироқ бўлди. Бу соҳа режаси икки баравардан зиёдроқ қилиб бажарилди. Истеъмол бозорига эса 69 миллион сўмлик рўзғор буюмлари етказиб берилди. Бир йилда ишлаб чиқариш ўтган йилдагига нисбатан 15 фоиз ошди. Маҳсулотни сотишдан кўрилган фойда 380 миллион сўмга етди. Соф фойда эса 132 миллион сўм бўлди. Унинг 95 миллион сўмини ҳиссадорларга дивиденд сифатида тўлашга қарор қилдик.

Бу йил экспорт ҳажми 120 минг АҚШ долларилик бўлади, деб назарда тутилган эди. Амалда 20 минг долларлик ортиқча сотилди. Бундан ташқари, биржа орқали республикамиз ташқарисига 180,5 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Бу натижа билан чекланиб қолмоқчи эмасмиз. Бугунга келиб 100 минг АҚШ долларилик маҳсулотни экспорт қилишга контракт тузилди. Шунингдек, 200та машина юзасидан ҳам шундай иш амалга оширилди.

Бу йил жамоамиз янада юксакроқ меҳнат марраларини мўлжалламоқда. Товар маҳсулотининг ўсиш суръатини 24 фоизга кўпайтириш ва саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини 1 миллиард 333 миллион сўмга етказишни режалаштирдик. Машинасозларимиз уни бажариш учун барча имкониятлардан фойдаланиб ишламоқдалар. Шу туфайли жорий йилнинг биринчи чораги яхши якунланди. Маҳсулот ишлаб чиқариш суръати 111,1 фоизни ташкил этди. 266,3 миллион сўмлик маҳсулот, 12,1 миллион сўмлик кенг истеъмол моллари тайёрланди. Қишлоқ меҳнаткашларига 450та культиватор етказиб берилди. Соф фойда салкам 18 миллион сўмни ташкил этди.

Бу йиллик режа тўла бажарилишига ишонч ҳосил қилади. Жамоамиз мамлакатимиз мустақиллигининг 8 йиллик қутлуғ байрамини муносиб кутиб олиш ва меҳнатда янада салмоқли натижаларга эришишга астойдил ҳаракат қилади.

Жалол ТЎРАЕВ,
«Чирчиққишмаш» ҳиссадорлик жамияти раиси.

ДАВЛАТ — ЖАМИЯТ — ФУҚАРО

МУСТАҚИЛЛИК йиллари ичида мамлакатимиз турмуш тарзининг кўплаб соҳаларига оид муҳим ҳужжатлар амалда тадбиқ этила бошланди. Улар мазмунида ижтимоий адолатга садоқат, фаровонликни таъминлаш, халқаро ҳуқуққа ҳурмат, инсонпарвар демократик давлат барпо этиш ғоялари, кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамиятига ўтишнинг тўла ҳуқуқий асослари мужассам топди.

Истиқболнинг дастлабки пайтларидаёқ Президентимиз белгилаб берган беш тамойилга мувофиқ олиб борилган ишлар кутилган самараларни бермоқда.

Ўтган давр ичидаги ҳаётий тажриба ўзимизга хос йўл тўғри танланганлигини, юргизилаётган ташқи ва ички сиёсат оқилона эканлигини яққол кўрсатди. Бу жараёнда фуқаролар сиёсий фаоллигини, мавқеини, ҳуқуқий саводхонлиги, маданиятини ошириш, дунёқарашини кенгайтириш, энг муҳими уларни ижтимоий ҳимоялаш билан боғлиқ қатор фармонлар, ҳукумат қарорлари, 300га яқин қонунлар қабул қилинди. Давлат ишларида фуқаролар иштирокини кенг таъминлаш ва аста-секин вазифаларнинг бир қисмини босқичма-босқич уларга топшириш орқали жамиятни демократиялашга эришиш бош мақсад қилиб қўйилди. Айни шу йўналишда қабул қилинган ҳужжатлар орттирилган тажриба асосида тўлдирилиб, такомиллаштириб борилди. Бу жиҳатдан олганда Республика Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессиясида тўла тасдиғини топган «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги янги таҳрирдаги қонун ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маънавий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. Унда қишлоқ, маҳаллалар, фуқаролар йиғинларининг фаолиятларига дахлдор барча йўналишлардаги бурчлари ўз аксини топди.

Мазкур қонун қуйи бошқарув тизими обрў-эътиборини ошириб, унинг жамоат ташкилоти сифатидаги ўрнини аниқ белгилаб берганлиги билан, айниқса, диққатга лойиқдир. У моҳияти жиҳатидан илгариги қонунлардан тубдан фарқ қилади.

Эндиликда қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳллалар оқсоқоллари ҳам ўз саъй-ҳаракатларида, ишни ташкил қилиш услубларида эркин бўлиб қолдилар. Қонуннинг биринчи моддасидаёқ бу ҳуқуқ «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариши — фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунлари билан кафолатланадиган, уларнинг ўз манфаатларидан, ривожланишнинг тарихий хусусиятларидан, шунингдек, миллий ва маънавий қадриятлардан, маҳаллий анъаналардан келиб чиққан ҳолда маҳаллий аҳамиятга молик масалаларни ҳал қилиш борасидаги мустақил фаолиятдир» тарзида аниқ талқин қилинган. Унда демократик-ҳуқуқий асослар мавжуд шарт-шароитларга боғлиқ ҳолда қўлланишини халқимиз лойиҳа муҳокамаси чоғидаёқ алоҳида маъқуллаган эди. Ростдан ҳам қишлоқ фуқаролар йиғини ёки маҳалла оқсоқоли икки ярим йилга сайлаб қўйилсаю, лекин у фаолият юргиза олмаса ёки бирон бир жиноий ишга қўл урган бўлса, ё бўлмаса ўз ваколатини зиммасидан соқит қилса, «йўқ, ишлайсан» деб мажбурлаб бўлмайди-ку. Ана шуни ҳисобга олиб юқоридаги ҳолларда оқсоқоллар ваколатларини муддатидан илгари тўхтатиб қўйиш учун имкониятлар ҳам яратилди.

Айни пайтда мазкур қонуннинг қатор бандларида уларнинг амалий жиҳатига оид — қишлоқ, маҳаллани ободонлаштириш, ташкилий тадбирларни ўтказиш, ҳудудда тинчлик, хотиржамликни таъминлаш, меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш каби қатор вазифалар аксини топди.

Демак, ҳар томонлама мукаммал, юксак инсонийлик туйғуси билан йўғрилган қонун қабул қилинган экан, бундан буёнги вазифа — унинг ижросини таъминлашдан иборат бўлмоғи керак. Бунинг учун эса қонун тарғиботига жадал киришиш лозим бўлади. Зеро, ҳуқуқий демократик давлат барпо этишдек буюк мақсадга қонунларни мукаммал билмай, ҳуқуқий саводхонликка эга бўлмай туриб эришиш мумкин эмас. Мазкур ҳужжатни фуқаролар билимлари яна шунинг учун ҳам зарурки, улар бундан буён ариза, хат ва шикоятлар билан қишлоқ фуқаролар йиғинига, маҳалла қўмиталарига мурожаат этадилар. Оилавий ҳамда мулкий ҳолатларга оид маълумотларни улардан оладилар. Қонуннинг 14-моддасида қайд қилинганидек, аҳоли пунктида нотариус бўлмаган тақдирда, шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллар фуқаролар йиғинлари орқали васиятномаларини, ишончномаларини тасдиқлатадилар. Ҳужжатлар нусхалари, кўчирмалар, имзолар тўғрилигини шаҳодатлаш борасида ҳам қишлоқ ёки маҳалла оқсоқолига мурожаат қиладилар. Ночор аҳволга тушиб қолган оилалар, болаларига нафақа оладиган оналар, тадбиркорлик билан шуғулланадиган кишилар, жазо муддатини ўтаб келган кишилар муаммолари ҳам ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан фақат қонунга мувофиқ ҳал этилади. Шунингдек, оилавий можаролар билан боғлиқ масалаларни қишлоқ фуқаролар йиғинларида, маҳаллалар қўмиталарида кўриш учун ҳам қонунни билиш керак.

Айниқса, юқорида таъкидлаганимиздек, оқсоқоллар барча қонунлардан хабардор бўлишлари шарт. Чунки оқсоқол қанчалик билимли, ҳуқуқий савияси юқори бўлса, фуқаролар билан муносабатлар талаб даражасида адолатли ҳал этилади. Буни биз бежиз қайд қилаётганимиз йўқ. Эндиликда, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш бугунги куннинг талабига айланиб қолди. У мустақиллигимизнинг бутун мазмун ва моҳиятини ифодаламоқда.

Ана шунга жиддий эътибор қилинган шаҳар ва туманларда қонунлар, хусусан «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун тарғиботи яхши бормоқда. Бунга Тошкент туманидаги Ҳасанбой, Юнусобод, Ўртачирчиқ туманидаги Охунбобоев, Қибрай туманидаги Чинобод, Ўнқўрғон қишлоқ фуқаролар йиғинлари фаолиятини мисол қилиб келтириш мумкин. Бу жойларда суҳбат ўтказиш учун адлия, маъмурий идоралар ходимлари, ҳуқуқшунослар таклиф этилмоқдалар. Вилоятнинг Чиноз, Пскент, Қуйичирчиқ туманларида эса бу иш суст бормоқда. Оқсоқолларнинг қонунларни яхши билмасликлари натижасида кам таъминланган оилаларни, ўзгалар ёрдамига муҳтож пенсионерлар, ногиронларни қўллаб-қувватлаш, нафақалар тўлашда қўпол хатоликларга йўл қўйилмоқда. Шу йил биринчи чорагида вилоятда 178та ўзини ўзи бошқариш органларида 419та қонунбузарликлар содир этилган. Бунинг натижасида мансабдор шахслардан 187 нафарига маъмурий чоралар кўрилди. Айрим кишилар устидан жиноий иш қўзғатилган.

Бундай жойларда энди хулоса чиқарилиши керак, албатта. Зеро, жамиятимизда ҳуқуқий саводхонлик даражаси давлат миқёсидаги масалага айланди. Президентимиз Республика Олий Мажлисининг XIV сессиясидаги маърузаларида «Фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликлари таъминланганда у чинакам ҳуқуқий фуқаролик жамияти бўлади. Ҳар бир киши ўз ҳуқуқларини аниқ ва равшан билиши лозим» дедилар. Бу сўзлар ҳар биримизнинг дастуримизга айланиши керак.

Абдувоҳид ВАҲОБОВ,
Республика фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти илмий ходими, Юридик фанлари номзоди, доцент.

БИЗ КИМЁГАРЛАРМИЗ

КОРХОНАМИЗНИ мамлакат кимё саноатининг етакчиси деб аташади. Бу жамоамизнинг ҳар бир аъзосида ғурурланиш ва фахрланиш туйғусини кучайтиради, айни вақтда, масъулиятни ҳам оширади. Кимёгарларимиз шуни доим ҳис қиладилар ва унга амал қилишга астойдил интилмоқдалар.

Мустақил республикамиз қишлоқ хўжалиги, айниқса, унинг етакчи тармоғи — пахтачиликда ҳосилдорликнинг юқори бўлишини бизнинг маҳсулотларимизсиз тасаввур қилиш қийин. Шунинг учун ҳам бозор иқтисодиётига ўтиш даврининг муайян қийинчиликларига қарамай, иш маромини сақлаб қолиш учун барча имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз. Шу кунларда маъдандли ўғитларни вагонлаб буюртмачиларга жўнатиб турибмиз. Уларни тайёрлаш суръати ва ҳажми ўтган йилнинг беш ойидагига нисбатан анча ортишига эришдик. Бу кўрсаткичларнинг юксалиши 105,7 фоизни ташкил этди. Карбамид бўйича эса у 117 фоиз, сулфат аммоний бўйича 230 фоизгача кўпайди.

Маҳсулотларимизни яқин чет эл мамлакатларига экспорт қилишни ҳам давом эттиряпмиз. Ўрта Осиё республикалари ҳамон доимий мижозларимиз ҳисобланади. Ўтган йили уларга деярли 13,4 миллион сўмлик минерал ўғитлар етказиб берган эдик. Бу йил экспорт қилиш янада кенгроқ миқёсларда давом этмоқда. Ҳозиргача унинг ҳажми 6,5 миллион сўмликни ташкил этди.

Бирлашмамиз деярли олтмиш йилдан бери халқ хўжалигига хизмат қилиб келмоқда. Унда фойдаланилаётган асбоб-ускуналарнинг кўпчилиги эскириб қолди. Уларни янгилаш, замонавийлари билан алмаштириш лозим. Қатор ишлаб чиқаришларни эса қайта қуриш керак. Шунинг учун шу соҳада анчагина ишларни амалга оширишни режалаштирдик. Бунда хорижий сармоядорлар билан ҳамкорлик қилиб, илғор технологияларни олиб келишга алоҳида аҳамият берилади.

Карбамид цехини қайта қуришда бизга Франциянинг «Крепс» фирмаси ёрдам берадиган бўлди. У бунинг учун сарф қилинадиган маблағнинг 85 фоизини беради. Натижада унинг ишлаб чиқариш қуввати ошади ва йилига тайёрланадиган маҳсулот ҳажми 300 минг тоннага етади. Дониёнинг «Холдер Топое» фирмаси билан бирга янги аммиак ишлаб чиқариши барпо этилади. У 1940 йилда ишга туширилган ва ҳозирги вақтда эскириб қолган биринчи аммиак цехи ўрнига қурилади. Янги цехда ҳар куни бир минг тонна маҳсулот тайёрланадиган бўлади.

Жамоамиз ҳам ўз кучи билан қатор янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўяди. Жумладан, метанол тайёрлаш ўзлаштирилади. Маъданли ўғитларни қадоқлаш учун қоп етишмаслиги муаммоси ҳам ҳал бўлади. У полипропилендан ишлаб чиқариладиган бўлади. Буни россиялик тадбиркорлар билан келишиб олдик. Улардан хом ашё олиб, эвазига тайёр қоп жўнатамиз. Бу тадбирларимизнинг ҳаммаси мустақил мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга қўшаётган ҳиссамизни кўпайтиради.

Султон АЗАМАТОВ,
«Электркимёсаноати» бирлашмасининг техника-ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи муовини.

«КИБО» ОДИМЛАРИ

ШАҲРИМИЗДА чет эллик сармоядорлар билан бирга барпо этилган қатор қўшма корхоналар ишлаб турипти. Бу ҳам мустақиллик берган неъматларнинг биридир. «Кибо» пойабзал фабрикаси бу корхоналарнинг етакчиси хисобланади.

Олмониянинг машҳур «Саламандр» фирмаси билан ҳамкорликда ташкил этилган корхонамиз 1997 йилдан бери махсулот чиқармоқда. Асосан ёшларга мўлжалланган оёқ кийимларимиз дастлабки вақтдан бошлаб мамлакатимизнинг ички бозорида мустаҳкам ўрин олиб турипти. Уларга талаб эса шу даврда ошса ошиб бордики, лекин камаймади.

Болаларга мўлжалланган пойабзаллар ўзининг кўримлилиги ва сифати билан харидоргир бўлмоқда. Илғор технология ва замонавий асбоб-ускуналарни қўллаш, қолаверса, ишчи-хизматчиларимизнинг касб-маҳорати юқорилиги, ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя қилиш бунинг омиллари ҳисоблнади.

Пойабзал тайёрлашни эса йил сайин кўпайтириб боришга ҳаракат қиляпмиз. Ўтган хўжалик йилини савдо шахобчаларига 230 минг жуфт пойабзал етказиб бериш билан якунлаган эдик. Бу йил бунга нисбатан камида 20 минг жуфт кўпроқ оёқ кийимлари ишлаб чиқаришни режалаштириб олганмиз. Шу маррани муваффақиятли эгаллаш учун барчамиз енг шимариб ишлаяпмиз. Ўтган беш ойда топшириқ ортиғи билан адо этилди.

Фабрикамизда ишловчиларнинг кўпчилигини аёллар ташкил этади. Жамоамизда 250 нафар аъзо бўлса, уларнинг 210 нафари хотин-қизлардир. Уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган тадбирлар мунтазам кўрилмоқда. Байрамларда ва чорак якунларида доим рағбатлантириб турилади. Иш ҳақимиз ҳам ёмон эмас. У ўртача ўн минг сўмданга айланади, илғорлар бундан анча ортиқ ишлайдилар. Ишчиларнинг кўпчилиги шу ерда касб-ҳунарли бўлишган, барча жараёнларни яхши ўзлаштиришган.

Шу кунларда корхонамизда саккиз хил маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Улар бозор талаби ва мавсумга қараб ўзгартирилади. Жамоамиз келажагимиз бўлган ёш авлодга мўлжалланган маҳсулотларнинг ҳаммаси уларга маъқул бўлиши, кийганларида юзларида хурсандчилик аломатлари пайдо бўлиши учун бундан буён ҳам жон куйдириб ишлайди.

Абдумалик ЭШТОЕВ,
қўшма корхона ишчиси.

МИЛЛИОНЕР БЎЛИШНИНГ НЕМИСЧА УСУЛИ

БИЗНЕС — биз учун янги тушунча. Шу боис уни ҳар ким ҳар хил талқин қилиши мумкин. Бизнес оламининг билимдонларидан бири — Бизнесга кўмаклашиш Тошкент маркази (БКМ)нинг бош директори Марлен Мирзаев уни шундай таърифлайди: «Парма сотиладиган дўконга кирган кишига аслида бу нарса керак эмас. Уйидаги девордан тешик очиш эҳтиёжи уни дўконга етаклаб келган». Ҳақиқатан ҳам образли ўхшатиш.

Бизнесга кўмаклашиш маркази эндиликда Ўзбекистонда ягона эмас. Ишбилармон кишиларга ёрдам кўрсатаётган бундай тузилмалар жуда кўп. Аммо ушбу марказнинг бошқалардан ажралиб турадиган жиҳатлари бор.

— Биз CEFE дастури бўйича янги тадбиркорларни тайёрламоқдамиз, — дейди М. Мирзаев. — Ушбу дастур Олмония техник ҳамкорлик жамияти — GTZ томонидан ишлаб чиқилган бўлиб, дунёнинг 70та мамлакатида муваффақиятли қўлланилмоқда. Унинг номи шундай: «Замонавий иқтисодиётни ақлзаковатли тадбиркорлар яратади».

Кўриниб турибдики, БКМ билимдон бизнесменларни тайёрлайди. Бундай топармон кишилар эса Ўзбекистоннинг янгидан шаклланиб бораётган иқтисодиёти учун жуда зарурдир. Айнан шу нарса БКМ муассислари таркибини белгилаб берди. Ўзбекистон томонидан Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда «Ишбилармон аёллар ассоциацияси», Олмония томонидан GTZ ва «Лузо консульт» фирмаси муассис бўлдилар. 1994 йилда БКМ масъулияти чекланган жамият сифатида ўз фаолиятини бошлади. Немис ҳаммуассислари техник ва молиявий жиҳатдан ёрдам кўрсатдилар.

GTZ фақат идора ходимларининг тренинги учунгина БКМга 1800 немис маркаси миқдорида маблағ солди. Тре-

Бизнес оламида

нинглар эса Ўзбекистон, Олмония, Англия ва Исроилда ўтказилди. Айтиш мумкинки, ушбу маблағдан самарали фойдаланилди. БКМнинг устоз-маслаҳатчилари Ўзбекистонда 70та, хорижда эса 13та бизнес-курс ишлаб чиқдилар ва амалга оширдилар. Курс машғулотларида 14.000 тингловчи қатнашди.

БКМнинг бизнес-курслари Одесса, Бишкек, Жалолобод, Новосибирск, Томск, Ашгабад, Душанбе шаҳарларида ҳам ўтказилди. Ўзбекистонда эса Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Чирчиқдаги алоқа ишлари билан шуғулланувчи «Чирком» қўшма корхонаси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, «Тадбиркор аёл» ассоциацияси ва бошқа ташкилот ҳамда фирмалар БКМ устоз-маслаҳатчиларининг мижозлари бўлдилар. Марказ ПРООН, ТАСИС, VND, HWK Rheinhessen ва бошқа халқаро ҳамда хорижий ташкилотларнинг буюртмалари устида ҳам иш олиб борди.

Марлен Мирзаевнинг таъкидлашича, марказнинг 13 нафар устоз-маслаҳатчиларининг кўпчилиги илгари ўзларининг дурустгина бизнесларига эга бўлган кишилардир.

— Ҳозир Ўзбекистонда кичик ва ўрта бизнес хорижий кредит линиялари томонидан муваффақиятли таъминланмоқда. Аммо кредит олиш учун ҳужжатларни расмийлаштириш муаммо ҳисобланади. Чунки, банклар берган кредитларининг қайтарилмай қолинишидан хавфсирайдилар. Кредит миқдори гаров билан таъминланмаслиги мумкин. Бундай вазиятда фақат тўғри расмийлаштирилган ҳужжатгина шубҳаларга ўрин қолдирмайди. Тўғри, биз кредит олганларга кафолат бермаймиз. Бироқ мижозларимизнинг аксарият кўпчилиги кредит олишга муваффақ бўлдилар.

БКМ 1999 йилдан бошлаб янгича сифат касб этмоқда. GTZ дотацияси қисқармоқда. Шу муносабат билан БКМ мустақил консалтинг фирмасига айланмоқда. Марказ ходимлари Тошкент вилояти деҳқонлари учун «Намунали хўжаликларни ривожлантириш» қишлоқ хўжалик лойиҳасини энг қизиқарли иш деб баҳоламоқдалар.

— Биз деҳқонлар ҳам миллионер бўлишларини хоҳлаймиз ва бунга эришиш йўлини биламиз, — дейди Марлен Мирзаев.

В. СИДОРОВ.

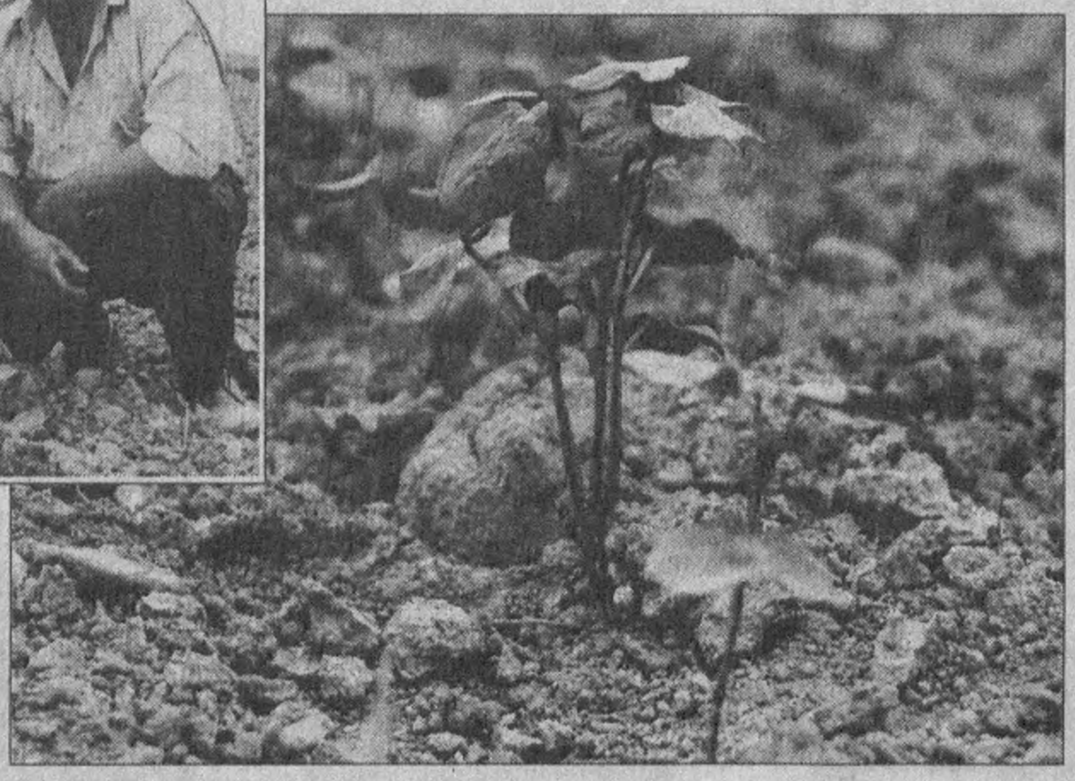

БУГУНГИ кунда вилоятимиз пахтакорларининг бутун диққат-эътиборлари, бор куч-ғайратлари табиий офат сабабли бузиб экилган майдонларда ғўза ниҳолларини жадал парваришлаб, вақтдан ютиш ва ҳосилнинг эрта пишиб етилишини таъминлашга қаратилган. Бўка туманидаги «Ачамайли» ширкат хўжалигида ҳам барча имкониятлар ана шу мақсад йўлида ишга солинмоқда. Ҳозир бузиб экилган 200 гектар майдондаги ғўзаларнинг ривожи чакки эмас. Қўшимча ўғитланиб, сифатли культивация ва айниқса, эрта ягана қилинганидан сўнг ниҳоллар барқ уриб ўсмоқда.

СУРАТЛАРДА: бригада бошлиғи Сотиболди Душаев билан механизатор Аширали Йўлдошев ғўза ниҳолларини кўздан кечиришмоқда.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

КЎРАРИДАН ҚЎЙМАСИН КЎЗНИ

КЎРИБ турган кўз дафъатан кўрмай қолса, бундан ортиқ даҳшат бўлмаса керак. Бирмунча вақт илгари Саидаҳмад Иномов ана шундай синоатга йўлиқди... Авваллари пешона, икки чакка атрофлари жимирлашиб юрди. Кейин-кейин ўша жойлар увиша бошлади. Ҳатто, нина санчилса ҳам асаблар сезмас эди. Борабора кўзлар хиралашди.

Бу балонинг қайдан келганига ақли етмаган девдай отахоннинг юрагини ваҳима босди. Ё, Раб, икки кўздан ажраб қолса, унда аҳволи нима кечади? Етакка тушиб қолса, нима бўлади?.. Бахтга қарши ёмон тахминлар тўғри чиқди. Саидаҳмад аканинг кўзлари ҳеч нарсани илғамайдиган бўлиб қолди, ўзи зулмат қаърига шўнғиди.

...Бундай пайтларда энг яқин кишиларнинг ҳам далдаси бир пул бўлиб қолар экан. Уларнинг гапларини эшитасану, чеҳраларини кўрмасанг... Кечасию кундузи ўзи билан ўзи овора бўлиб қолган Саидаҳмад ака фақат ўтмиши билан суҳбат қурар эди... Аввало, оталари Ҳосил бобони, оналари Шаҳодат аяни кўз олдига келтирарди. Ана шу отанинг техникага ихлоси туфайли Саидаҳмад ҳам ёшлигидан техникага рағбат билдирмадими?! Ўрта мактабда, гидромелиорация техникумида таҳсил олиб юрган кезларида ҳам у ўз ниятидан қайтмади. Чирчиқ кимё комбинатида, Бўстонлиқ туманидаги 125-автобазада, 4-сув-қурилиш хўжалигида меҳнат қилган йилларида у ўз касбини севди, ардоқлади. Оддий автоулов ҳайдовчилигидан уста, жамлама бошлиғи, гараж мудири даражасигача кўтарилди. Энди ўша йиллар, наҳотки, хотира бўлиб қолса?!

Кўпчиликнинг маслаҳатларига қулоқ солса, балким, биронта наф чиқармикин?.. Қатор саъй-ҳаракатлардан сўнг иш охири операцияга бориб тақалди. Бироқ, бу муолажа ҳам иш бермади. Саидаҳмад аканинг аҳволида ўзгариш бўлмади.

Кунларнинг бирида ёшликдаги дўсти Владимир Михайлусов рафиқаси билан бирга дўстини зиёрат қилгани келишди. Воқеа тафсилотини эшитган эр-хотин ҳам дастлабига ҳайрон бўлишди. Нимага бу ҳодиса рўй бердийкин? Алқисса, гапдан гап чиқиб, Зинаида ғалати бир фикр билдириб қолди.

— Саидаҳмад, — деди у, — бу ўтиришинг менга ёқмаяпти. Эскилар кўраридан қўймасин кўзни, деб бежиз айтишмаган. Кўзларингни асл ҳолига келтириш чорасини излашимиз керак. Ўзинг биласан, менинг боболарим аричилик билан шуғулланган. Асаларилар заҳрининг, улар учиб юрган ҳавонинг шифобахшлигини биламан. Ке, ҳадемай ариларни далага олиб чиқамиз. Биз билан бирга юр. Худо хоҳласа, бобом услуби билан сени даволаймиз...

Инсон — шогирд, ҳаёт — мударрис

Бу гаплар уйда ўтириб қолган Саидаҳмад акага ёқди. Қисқаси, далага, асаларилар боқиш жойига бирга жўнайдиган бўлдилар.

...Зинаида хоним ўз муолажаларини бошлади. Дастлаб 10та, кейин 15та, сўнгра 20та арига Саидаҳмад ака пешонаси «шифохона» майдони бўлиб қолди... Чақувчи арилар сони кундан-кунга кўпаяр эди. Уларнинг сони бора-бора 500тага чиқди. Орадан икки ой ўтар-ўтмас, касалнинг табиатида оҳисталик билан ўзгариш рўй бера бошлади. Аввал у элас-элас ёруғликни пайқади, ҳадемай одамлар шарпасини ажратадиган бўлди. Ниҳоят, қоши олдига келтириладиган бармоқларни бемалол илғади. Саидаҳмад ака ўзида йўқ хурсанд эди. Шу тариқа кўр кўзлар очилди. Бу мўъжизага Саидаҳмад аканинг рафиқаси Содиқа ая, фарзандлари — Собиржон, Зокиржон, Тожибой, Баҳодир, Клара, Нигора, Феруза, Ҳилолалар гувоҳ бўлдилар. Шу орада улар «Аллоҳ қайтиб берган» оталари таваллудининг олтмиш йиллигини нишонладилар. Хонадон ўша пайтларда катта тўйхонани эслатарди. Йиғинга тўпланганлар С. Иномовга узоқ умр тилаш билан бирга бундан кейин ҳам она-замин бағрида, хешу-ақраболар қаторида кўп йиллар меҳнат қилишликни тиладилар.

Жисмоний кўзнинг очилиши руҳий кўзнинг очилишига туртки бўлди. Саидаҳмад ака инсон ҳам табиатнинг, коинотнинг бир бўлаги эканлигига амин бўлди. Ўзини тутиб олгач яна меҳнат кучоғига отланди. Пул топиш, бойиш учун эмас. Асло. Энди у Аллоҳ яратган ташқи оламни чиндан ҳам севиб қолган, эди. У тўппа-тўғри пилла уруғи етиштириш корхонаси раҳбарлари олдига борди. Ўша кезларда хўжалик етакчиси бўлган Муслим ака Боймирзаев С. Иномовни кучоқ очиб кутиб олди. Кўнгил кўнгилдан сув ичар, деганларидек, раҳбар «меҳмон»нинг ниятларини маъқуллади.

— Сиз ер оламан, боғ қиламан, дейсизу, биз йўқ деймизми, марҳамат, ариза ёзинг, — деди М. Боймирзаев.

Бу воқеага ҳам анча муддат бўлди. Саидаҳмад ака бир гектарлик майдонда узумзор яратди. Боз устига унинг «хўжалиги»да паррандалар — товуқ, ғоз, ўрдаклар ҳам боқила бошланди. Қуёнларни айтмайсизми?.. Бу манзараларни томоша қилсангиз, қойил қолмай иложингиз йўқ.

Инсон — шогирд, ҳаёт — мударрис, деган нақл ҳақ экан. Ҳаётнинг ўзи Саидаҳмад ака Иномовга катта дарс берди. Эндиликда бу сабоқларни у ёрдамчилари — Саидрасул, Тоир, Ботир сингари набираларига ўргатмоқда...

Абдураҳим УМАРБЕКОВ.

РАҲБАР одил ва ҳалол БЎЛСА,

одамлардан ўзини олиб қочмайди, аксинча, улар билан тиллашиб, диллашиб, маслаҳатлашиб ишлайди

«ПАХТАЧИ» — Қуйичирчиқ туманидаги энг йирик жамоа хўжаликларидан бири. Пахта ва ғалла майдонининг ўзи 2350 гектарга боради. Шу боис уни бошқариш бирмунча мураккаб, оғир. Кейинги йилларда режаларнинг сурункасига бажарилмаётгани ва тез-тез раҳбар алмашаётганини бир ҳисобдан шунга йўйиш мумкин. Масалан, ўтган мавсумда пахта етиштириш режаси эллик фоизга ҳам бормади.

Хўш, бунинг сабаби нимада?

Кўпчиликнинг фикрига қараганда, одамлар ёлчитиб ишламай қўйишган. Йиллаб қўли пул кўрмаган деҳқоннинг кўнгли совиб, ҳафсаласи пир бўлиб, хўжаликнинг ўнгланишидан умидини узган. Қўл учида қилинган иш эса ташвиш келтиради, холос. Чигит экиш чўзилиб, бир ойдан кўп давом этади. Ягана номига қилинади. Техника хароб бўлгани боис культивацияни ҳам ёлчитишмайди. Ғўзани ўт босади. Оқибатда пахтанинг на салмоғи, на сифати бўлади. Даромадни эса қўяверинг...

Аҳволни ўнглашнинг иложи борми ўзи? Хўжалик бир умрга зарарига ишламайдику, ахир?

Йил бошида яна раҳбар алмаштирилди. Бу сафар туман товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасига тўрт-беш йил раҳбарлик қилиб, ташкилотчилик борасида бирмунча тажриба орттирган ёш мутахассис Олимжон Саидқосимов хўжаликка раис этиб тайинланди. Бундан ташқари бош ҳосилот ҳам янгиланди. Олий маълумотли агроном Обиджон Ҳайдаров илгари туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасида ўз мутахассислиги бўйича ишлаган. У ҳам ёш бўлишига қарамай, ўзини ишда кўрсатди. Ҳаракатчан, тадбиркор. Қолаверса, «Пахтачи»нинг шароитини яхши билади.

Қишлоқ ва ислоҳот

Хуллас, икки ёш раҳбар маслаҳатни бир жойга қўйишди: «Бизга ишонч билдиришди, ўзимизни кўрсатиш учун имкон беришди. Муҳими — одамлар қалбига йўл топиб, совуган кўнгилларини илитиш. Бир уриниб кўрайлик».

Шундан сўнг бош ҳосилот пахта майдонларини чигит экишга тайёрлаш ташвишлари билан машғул бўлди. Раис эса эртадан кечгача хўжалик гаражида бўлиб, бор техникани тартибга келтириш билан шуғулланди. Бирма-бир кўздан кечирса, йигирмадан зиёд сеялка бор экан. Аммо ҳаммаси тўкилиб-сочилган. Демак, механизаторларни қизиқтириш керак, акс ҳолда техникани бутлаб бўлмайди. Бунинг учун эса пул керак. Мушук текинга офтобга чиқмайди. Раис йўлини топди. Давлат томонидан берилаётган бўнак пулидан бир қисмини мукофот учун ажратиб, механизаторлар олдига шарт қўйди: «Ўз агрегатини экишга тез ва соз бутлаган механизаторга беш минг сўмгача мукофот».

Раис тўғри қилган экан. Мартнинг охиригача ҳамма сеялка экишга шай бўлди. Эгаси кўчиб кетган ҳовлидек, ҳаммаёқ тўзиб ётган гаражга ҳам сон кирди. Техника воситалари турига қараб сафга тизилди, бўялди. Энди чигитни илгаригидек, бир ой эмас, узоғи билан икки ҳафтада экиб олиш чорасини топиш керак эди. Бу орада ерлар ҳам экишга тайёр ҳолга келтирилганди. Раис билан бош ҳосилот ўзаро маслаҳатлашишиб, апрелнинг бошида тажриба-синов тариқасида экиш бўйича мусобақа-танлов ўтказишга қарор қилишди. Юксак сифат ва суръатга эришганларга соврин ва пул мукофотлари белгилаб, эълон қилинди. Механизаторларнинг ишини холис баҳолаш ва оқилона тақдирлаш учун туман раҳбар ташкилотларидан мутахассислар таклиф этилди.

Тўғри, бу янгилик эмас. Кўрик-танлов деб аталадиган бундай тадбирлар азалдан ўтказиб келинади. Бироқ улар хўжакўрсинга бўларди.

Шундай қилиб, 5 апрелда чигит экишга киришилиб, 18 апрелда тугатилди. 1400 гектар ерга икки ҳафтада чигит қадаш катта ютуқ, албатта. Бу, аввало, хўжалик аъзолари ўртасида «бўлар экан-ку» маъносида енгил кайфият уйғотди. Ёш раҳбарларнинг «совуган кўнгилларни илитиш» ниятлари рўёбга чиқди. Муҳими — одамлар далага қайта бошлашди. Оила бўлиб ишлаш иштиёқида ер сўраб раисга мурожаат қилувчилар кўпайди. Энди уларнинг шаштини қайтармай, рағбатлантириш йўлларини топиш зарур эди.

Шу мақсадда Олимжон одамлар билан бевосита учрашиш, юзма-юз, очиқчасига гаплашишга қарор қилди. Аммо хўжалик катта, аъзолар кўп, ҳаммани тўплаб гаплашиб бўлмайди. Энг мақбули ҳар куни биттадан бригада аъзоларини йиғиб, суҳбатлашган маъқул. Лекин айрим бригадирлар эътироз билдиришди. «Ҳозир муаммолар қалашиб ётибди. Уларга рўпара бўлсангиз, дилингизни сиёҳ қилиб қўйишлари мумкин» дейишди. Бу гап раисга оғир ботди. Бироқ ўзини босиб, ётиғи билан тушунтирди: «Одамлардан ўзини олиб қочадиган раҳбар — раҳбар эмас. Узоқ ишлолмайди. Мен ишлайман, деб келганман. Хўжаликни бор қиладиган ҳам, йўқ қиладиган ҳам, аввало, ана шу меҳнаткашлар. Нима қилсак, биргаликда қиламиз».

Юзма-юз мулоқотлар Олимжон кутганидан ҳам яхши самара берди. Хўжаликда бригадалар йириклаштирилиб, тўққизтага келтирилди. Пудратчи оилалар 2 гектардан 5 гектаргача ер олишиб, астойдил ишга киришдилар. Аввалига ҳар бир бригадада 20-30 пудратчи бўлса, энди 40-60 нафарга етди.

Дарвоқе, бу орада 22-23 апрелдаги совуқ 936 гектар, яъни учдан икки майдонда барқ уриб ўсаётган ғўзани нобуд қилди. Зудлик билан чораси топилмаса, яна одамларнинг шашти қайтиб қолиши мумкин. Раҳбарлар вақтни ўтказмай, 24 апрель куни бузиб экишни бошлашди. Иш шундай ташкил этилдики, беш кундаёқ қайта чигит қадашга улгурилди.

Мана энди ҳамма ташвишлар ортда қолди. 1400 гектар майдоннинг ҳаммасида ғўза барқ уриб ривожланмоқда. Биринчи ишлов тез ва сифатли ўтказилиб, барвақт ягана қилингани, бегона ўтлардан тозалаб олингани учун ниҳоллар ёппасига шонага кирди.

Олимжон билан Обиджон хўжаликда яна иккита янгиликни жорий этишди. Тўққизта бригада бошлиғи раис ва бош ҳосилот ҳамрозлигида бир ойда бир марта бутун хўжаликни пиёда айланиб чиқишади. Экинларнинг аҳволини, жойлардаги тартиб ва шарт-шароитларни кўздан кечиришади. Камчиликлар бўлса, биргаликда фикрлашилади. Ҳар ким ўзи маъқул кўрган таклифини айтади. Баҳс-мунозара бўлади. Пировардида бир тўхтамга келиниб, муаммолар, масалалар йўлакай ҳал этилади. Қолаверса, бригада бошлиқлари фақат ўз участкаларида ўралашиб қолмай, хўжаликнинг умумий аҳволидан воқиф бўлиб турадилар. Уларда умумжамоа манфаати учун қайғуриш, жон куйдириш кўникмаси шаклланади. Шу тариқа келажакда хўжаликни бемалол бошқара оладиган кадрлар етишиб боради.

Энг муҳими — раҳбарларнинг эл қатори ишлаётганини, ҳаракат қилаётганини оддий меҳнаткашлар ўз кўзлари билан кўриб турадилар. Раҳбарларга нисбатан ноўрин, шубҳали ўй ва фикр-мулоҳазаларга ўрин қолмайди. Жамоада аҳил-иноқлик, ҳамжиҳатлик муҳити қарор топади. Бундай жамоа ҳар ишга қодир бўлади. Олимжон билан Обиджоннинг мақсади — хўжаликни шу йўл билан оёққа турғазиш. Бу йўлнинг тўғри эканлигига эса шубҳа йўқ.

Иккинчи янгилик — 65-70 ёшли фахрийлардан 6 кишилик махсус гуруҳ тузилди. Уларга оз бўлсада, ойлик маош тайинланди. Гуруҳ асосан шу хўжаликда 30-40 йил ҳосилот, бригада бошлиғи, сувчи, механизатор бўлиб ишлаган тажрибакорлардан иборат. Уларнинг вазифаси — вақти-вақти билан дала айланиб, экинларни кузатиш ва раҳбарларга керакли маслаҳатлар бериш. Кенгашли тўй тарқамас, деганларидек бу тадбирнинг фақат фойдаси бор, зарари йўқ. Уларга тўлаб бориладиган арзимас ҳақ эса пировардида ўн карра бўлиб қайтиб келади, албатта.

— Раҳбарнинг одамлар орасида бўлиши, ҳамма қатори елиб-югуриб ишлаши жамоани жипслаштиради, — дейди раис. — Аммо далада ишлаётганлар ҳақларини вақтида олмасалар раҳбарнинг ташкилотчилик қобилияти ҳам чиппакка чиқиши ҳеч гап эмас. Шуни ҳисобга олиб, бўлажак ҳосил юзасидан хўжаликларга ойма-ой бўнак пули бериб бориш йўлга қўйилганлиги айни муддао бўлди. Биз одамларни янада рағбатлантириш учун пул билан бирга макарон маҳсулотлари, ун, пахта ёғи ҳам қўшиб беришнинг иложини топяпмиз. Бундан ташқари мавсум охирида пудратчиларга, механизатор ва сувчиларга буғдой ва шоли тарқатиш ниятимиз ҳам бор. Токи, қойил қилиб ишлаб, хўжаликнинг иқтисодий аҳволини қайта тиклашга ҳисса қўшиш учун жон куйдирганларнинг ўзлари ҳам рўзғордан қийналмай яшасинлар.

Раиснинг бу гапи асосли. 934 гектар ердаги «Юна» навли буғдой яхши ҳосил тугди. 42 центнерни мўлжаллаб туришипти. Яна 40 гектар майдонга шоли экилган. Унинг ҳосили ҳам жамоа аъзоларининг ризқи.

Ҳа, ҳеч кимнинг ризқи ғойибдан пайдо бўлмайди. Уни ҳар ким ўзи яратади. Аллоҳ ҳам «сендан ҳаракат, мендан баракат» деб қўйибди. «Пахтачи»ликлар бу йил ёш раҳбарлар етакчилигида астойдил ҳаракат қилишяпти. Иншоомлоҳ, натижаси хайрли бўлғусидир.

Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

мамлакатлар ● одамлар ● воқеалар

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● АНТАРКТИКА шартномасига аъзо давлатлар вакилларининг Перу пойтахтида бўлиб ўтган учрашувида Лима Декларацияси деб аталган ҳужжат қабул этилди. Унда томонлар ўзларининг тинчлик, осойишталик ҳамда фан ва маданият ривожига даҳлдор бўлган ўзларининг мажбуриятларига бундан буён ҳам содиқ қолажакларини яна бир бор тасдиқладилар.

● МИСР Халқ мажлиси (парламенти) президент лавозимига мамлакатнинг ҳозирги раҳбари Муҳаммад Ҳусни Муборак номзодини қўйди. Ана шу таклиф учун 443 нафар халқ ноиби овоз берди. Ҳ. Муборак яна ушбу лавозимни эгалласа, шу билан у тўртинчи муддатни адо этишга киришади.

● Япония ташқи ишлар вазири Масахико Комуро ўз мамлакатининг шимоли-шарқий Осиёда хавфсизликни таъминлаш масалалари бўйича олти томонлама мулоқот механизмини ишлаб чиқиш ниятида эканини маълум қилди.

● КХДР Олий халқ йиғини доимий кенгашининг раиси Ким Ен Нам раҳбарлигидаги ушбу мамлакатнинг қатор юқори мартабали шахслари делегацияси Хитойга ташриф буюрди.

● ЖАЗОИР пойтахтида Африка Бирлиги Ташкилотига аъзо мамлакатлар ташқи ишлар ва адлия вазирларининг анжумани ўз ишини якунлади. Унда Африка Конвенцияси деб аталган ҳужжат лойиҳаси маъқулланди. Конвенция АБТнинг шу йил 12-14 июль кунлари ўтказиладиган саммитига тақдим этилади.

● КИПР президенти Глафкос Клиридиснинг Хитойга олти кунлик давлат ташрифи давом этмоқда.

ЖОЗИБАСИ ЎЗИГА ХОС

ЎТГАН якшанбада Италия халқи ўзининг миллий байрами — республика эълон қилинган кунни тантанали равишда нишонлади. Маълумки, Италия жаҳондаги ўзига хос мамлакатларнинг биридир. Унинг қадимий ва бетакрор обидалари ҳали-ҳамон ер юзидаги кишиларни ҳайратга солиб келмоқда. Шунингдек, италияликлар ўзига хос маданият, урф-одат ва миллий қадриятларга ҳам эгадир. Оврупо тараққиёти истиқболини белгилаб берган «Уйғониш даври» ҳам айнан ушбу мамлакатдан бошланган эди. Италияни маърифат ва тараққиёт бешиги деб аталишининг сабаби ҳам шундан бўлса, ажаб эмас.

Ўзбекистон билан Италия ўртасида илгари ҳам бир қадар алоқалар мавжуд бўлган бўлса ҳам унинг ривожи мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритганидан сўнг янада юқори поғоналарга кўтарилди. Икки мамлакат ўртасида тез орада деярли барча соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Италияга сафари ҳамда Италия президенти Оскар Скалфаро ва Италия вазирлар кенгаши раиси Романо Продининг мамлакатимизга ташрифлари ўзаро борди-келдиларимизни янада тараққий эттириш учун ҳуқуқий асосларни мустаҳкамлади. Италия Ўзбекистон билан Оврупо Иттифоқи ўртасида ше-

Ўзбекистон ва жаҳон

риклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни биринчилардан бўлиб ратификация қилган эди. Боз устига мамлакатларимизнинг халқаро масалалардаги қарашлари ҳам бир-бирига ҳамоҳанг ривожланмоқда.

Ҳозир юртимизда 40дан ортиқ Ўзбекистон — Италия қўшма корхоналари фаолият кўрсатаётир. Улар халқ хўжалигининг деярли барча соҳаларига тааллуқлидир. «Ўзпластитал», «Удинет», «Ўзиталмед», «ФАМ» корхоналари шулар жумласидандир. Ўрта ва кичик тадбиркорликни ривожлантириш борасида италияликлар билан йўлга қўйилган алоқаларимиз ҳамкорликнинг муҳим жиҳатларидан бири ҳисобланади. Икки мамлакат ўртасида ўрнатилган маданий ва илмий мулоқотлар ҳам кишини қувонтиради.

ДУНЁНИНГ турли ГЎШАЛАРИДА

● ЎЗЛАРИНИНГ ноз-неъматлари мусаффолигини сақлашга Янги Зеландия алоҳида аҳамият беради. Чунки, мамлакат ўзининг сабзавот ва мевалар оламини муқаддас деб билади.

...Ўз картошкасига меҳр қўйган 77 яшар фуқаро хорижга кетаётиб, ўша ерда тановул этаман, деган мақсадда етти дона картошка олиб олган эди. Бироқ, божхонада қўлга тушди ва 760 доллар жарима тўлади. Ундан олдин эса бир хоним чет элдан уч дона олма олиб келмоқчи бўлганда 1160 долларлик жарима билан жазоланган эди.

● КАНАДАНИНГ Оттава шаҳри маъмурлари тиланчиликни ман этувчи қонун қабул қилдилар. Бундан бехабар қолган Шин Оънейлл тиланчилик қилишга уринганда 50 доллар жарима тўлади. Виннипег ёхуд Ванкувер шаҳарларида эса давлат идоралари, банклар, автобус бекатлари, дўконлар олдида «қўл чўзиб туриш» мумкин эмас. Текинхўрлар бундай қонунлардан норози эканликларини изҳор этаётган бўлсалар-да, қонун, барибир, ижобий натижалар бермоқда.

УМУМБАШАРИЙ МУАММО

ТАБИИЙ инқирозлар инсониятни азалдан ташвишга солиб келади. Олимлар, мутахассислар зилзилалар, ёнғинлар, тўфонлар, тошқинлар сабабини ўрганишда бир қадар олға силжиган бўлсалар ҳам ҳали олдинда ўз ечимини кутиб ётган муаммолар сон-саноқсиздир. Кения пойтахти — Найробида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти раҳнамолигида табиий офат талафотларини камайтириш юзасидан яқинда бўлиб ўтган анжуман фаолияти жаҳон оммавий ахборот воситаларининг эътибор марказида бўлди.

Ушбу йиғинда Африка қитъасининг 34 мамлакати ҳамда ундан ортиқ халқаро ташкилотлардан вакиллар иштирок этди. Анжуманда табиий офат талафотларини камайтириш ва бартараф этиш борасидаги саъй-ҳаракатларни мутаносиблаштириш масалалари кўриб чиқилди. Кузатувчиларнинг таъкидлашига қараганда, Африкада бу борада амалга оширилаётган ишлар талаб даражасида эмас. Бунинг натижасида қурбонлар сони кўпаймоқда, аҳолининг турмуш даражаси ёмонлашмоқда. Баъзи мамлакатлар ўз ҳудудида юз берган табиий офат талафотларини бартараф қилишга қодир эмас. Улар халқаро молиявий ташкилотлар ва хорижий давлатлар кўмагига муҳтождир.

Ачинарлиси шундаки, табиий офат оқибатида минглаб одамлар нобуд бўлмоқда. Статистика маълумотларига қараганда, 1997 йилда 13 мингга яқин киши қурбон бўлган. Уларнинг 43 фоизи сув тошқинларига, 22 фоизи зилзилага, 28 фоизи довул ҳамда кўчкиларга тўғри келади. Молиявий зарар эса 30 миллиард АҚШ долларидан ҳам ошиб кетди.

ХУНРЕЗЛИК — ХАЛҚ АЗОБИ

НИГЕРИЯДА элатлараро қуролли тўқнашувлар туфайли бир неча кун ичида 200дан зиёд одам ҳалок бўлди. Жанглар асосан Нигер дарёси бўйидаги нефть конларига бой ҳудудда яшовчи иджо ва итсекири элатлари ўртасида рўй бермоқда. Ҳукумат можароларни бостириш учун мазкур минтақага қуролли қўшин юборишга қарор қилди.

Иджо ва итсекири элатлари ўртасидаги норасмий низолар анча йиллар бурун келиб чиққан бўлиб, гоҳ кучайиб, гоҳ пасайиб туради. Тўполонларнинг асосий сабабчиси катта даромад манбаи бўлган нефтдир. Бу икки элат вакиллари яшаётган ҳудудларда катта ҳажмда «қора олтин» қазиб олинади. Лекин, ҳар икки элат ўзларига нефтдан олинаётган даромаднинг жуда кам қисми тегаётганидан норози. Икки ўртадаги рақобат уларни маҳаллий харитани бузишга ва бир-бирининг ерларини қалбаки расмийлаштириб олишга ундамоқда. Бу эса, табиийки, жиддий қуролли тўқнашувларга олиб келмоқда.

ЯХШИЛИККА КЎНИШМАЯПТИ

ҲИНДИСТОННИНГ Жамму ва Кашмир вилоятидаги ҳудудларга ўрнашиб олган жангарилар Деҳли маъмурларининг Покистонга чиқиб кетиш тўғрисидаги таклифни рад этишди. Ҳиндистон ҳукумати уларга хавфсиз йўл кўрсатиб, у орқали қўшни мамлакатга қайтиб кетишни таклиф қилган эди. Жангариларнинг раҳнамоси — «Лашкари тойиба» айирмачи гуруҳи раҳбарияти эса, аксинча, яхшиликка ундаш Ҳиндистон ҳукуматининг ожиз ва мағлублигини кўрсатади, деб баёнот берди. Айни пайтда Жамму ва Кашмирнинг тоғли ҳудудлари — Каргил ва Драссда Ҳиндистон армияси билан жангарилар ўртасида жанглар давом этмоқда.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллиги олдидан

СЎНГГИ АЛАНГА

ЁЗУВЧИ Ҳабибулла Зайниддин Марказий Осиё халқларининг Чингизхон бошчилигидаги мўғуллар босқинчилигига қарши курашига етакчилик қилган буюк саркарда Жалолиддин Мангуберди ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш бўйича кўп йиллардан буён изланишлар олиб боради. Яқинда у ана шу улуғ қаҳрамон саркарда ҳақида ҳикоя қилувчи «Жалолиддин Мангуберди» тарихий романини ёзиб тугаллади. Қуйида шу романдан парча ўқийсиз.

СЎНГГИ Хоразмшоҳ ўзини дарёга ташлаб, Ҳиндистон томон ўтиб кетгандан кейин ҳам ловуллаган жангнинг алангаси ҳали бутунлай сўниб битмаган эди. Дарё ёнбағрига яқин ердаги қарағай дарахтлари зич ўсган баланд тепаликнинг яйдоқ чўққисида жанг давом этарди. Тепаликнинг кураш бораётган гир атрофи Хайбар қўрғонидек мустаҳкам хандақлар билан ўраб олинган, ўқ узиш учун ҳар ер, ҳар ерларида шинаклар қолдирилган эди.

Кун пешиндан оққан эди. Мўғул ҳоқони ҳарбий қўмондонларига кечиктириб бўлмайдиган айрим зарур кўрсатма ва фармойишлар берган ҳолда оғир жанглар туфайли талай йўқотишлардан ғоят аламзада ҳамда кўзларига қон тўлган бир алфозда қароргоҳга қайтди. У обдон ҳориганидан танҳо парқут тўшак ва унга устма-уст қўйилган гилам нусхали йўл-йўл момиқ болишга ҳали яқиндагина кечган мислсиз жанг манзаралари кўз ўнгидан кетмаган ҳолда ўйчан бошини қўйиб чўзилди.

Ташқарида ёғингарчилик тинган бўлса-да, бироқ ҳавонинг авзойи бузуқ, юз бераётган воқеалардан гўё ўпкалаётгандай, қовоқ очмас, совуқ шамол ҳукмрон эди. Пиёда мўғул зериклари, суворийларга иш етиб отарди. Улар жанг майдонларида юришиб, ҳалок бўлган мўғул жангчиларини теришар, уларни мўғулий одатларига биноан куйдириш учун олдиндан тайёрлаб қўйилган текисликлардаги ҳар ер-ҳар ерларда қора мойга шимдирилиб, териб қўйилган ғўла ёғочларнинг устига келтиришиб саржин тарзида териб уйиб боришарди.

Чингизхоннинг улкан боргоҳига кираверишдаги тор йўлнинг икки томонидан иккита катта гулхан ўчмай аланга олиб ёнарди. Гулхан ёнида мўғул шомонлари ҳоқонни инси-жинсу ва бошқа ёвуз ниятлардан сақлаш учун, гоҳ худди пашшанинг ғинғиллашига, гоҳ эса йиғига ўхшаш ҳазин овозда ўз дуоларини ўқишарди. Баъзи-баъзида оловга кукунга ўхшаш нарса ташлашар, бундан бурқсиб ҳосил бўлган қўланса ҳидли тутунни узун ёғоч дастали елпиғичлари билан атрофга елпиб, бу ерга яқинлашишга журъат этган кўзга кўринмас ёвуз кучларни ўзларича ҳайдаб юборишгандай бўлишарди. Уларнинг бирлари қўлларига мис жомларини олиб, унинг орқасига учи тўмтоқ таёқ билан даранглатиб урса, яна бошқа бирови атрофига майда қўнғироқчалар осилган, теридан ишланган доирасини қўли билан дақ-дуқ, дақ-дуқ эттириб уриб қўярди. Улар яна жангда қурбон бўлган йигитларни руҳига ҳам мотам тутиб, кўкдаги тангрилари бўлмиш Сулдадан уларга жаннатдан жой ато қилишини илтижо этиб ўтиришарди...

Қароргоҳ ичкарисининг ўртасидаги яйдоқ ерда ҳам улкан гулхан ёниб турарди. Бу ерда ҳам икки шомон оловнинг икки томонида унсиз ўтиришиб, худди шундай ёмон кўз ва кўзга кўринмас ёвуз кучларга қарши дуоларини ҳоқоннинг оромини бузмаслик учун оҳиста пичирлаб ўқиб ўтиришарди. Улар баъзи-баъзида гулханга тез-тез тарашалар ташлаб, оловнинг ўчиб қолмаслиги учун, махсус чўл гиёҳларининг илдизларидан ташлашар ва бунинг натижасида аччиқ қўланса ҳид ўрнига хушбўй тутун атрофга анқир ва йиғилиб боргоҳнинг марказидаги кичик очиқ туйнукдан ташқарига ўрларди.

Орадан кўп вақт ўтмай қароргоҳга шошилинч кирган чопар таъзим бажо келтириб, овозини кўтариброқ деди:

— Улуғ олампаноҳ, нохуш хабар...

Кўзи эндигина илинар-илинмас ётган ҳоқон бу сўзни эшитиб ғазабла пўнғиллади:

— Падарингға лаънат, бадбахт! Жуда жонға тегди-да, нуқул нохуш хабар келтуродур!..

У устига тортиб қўйилган пўстинини жаҳл билан бир четга улоқтириб ташлаб, бошини болишдан оғир кўтариб ўтирди.

— Тезроқ айт, яна қандай нохуш хабар келтурмушсен?! Айт! — ўшқирди ҳали ҳам ғазаб илкидан тушмаган Чингизхон.

— Яна муҳораба бошланмуш...

Ҳоқон бу хабардан ҳангуманг бўлди. Пешонаси тиришиб, ғазаби баттар қайнабтошган ҳолда:

— Яна қандай муҳораба ҳаққинда сўзлайдурсен, гумроҳ? — дея оромини бузган чопарга қаҳрли нигоҳ ташлаган кўйи заҳрини сочди.

Чингизхоннинг ғазабига гирифтор бўлишдан даҳшатли қўрқувга тушган, оёқ-қўлларида деярли мадор ҳам қолмаган чопар каловланиб, базўр тилга кирди:

— Гу-гуз-зарнинг ғарб тарафиндағи яйдоқ бир тепалик устинда жойлашғон Хоразмшоҳ Жалолиддин боргоҳи атрофинда аллақанча сартлар баҳодир лашкарларингғизға бас келмоқға ҳезланодурлар, улуғ олампаноҳ.

— Ҳмм. Шундай дегин-а. Бул лаънати, шўртумшуқ, қайсар сартовулликлар ўлимдин ҳам тап тортмайдурлар. Иблислар! — деди қовоғини баттар уйиб. Мўғул ҳоқони шу ондаёқ икки марта қарс уришига таъзим билан эшик оғаси кўринди.

— Амрингғизға мунтазирмен, улуғ олампаноҳ.

— Дарҳол менинг ҳузуримға зудлуқ бирлан баҳодир Бурундой нўён етуб келсун! — деди асаби таранглашгандан-таранглашган Чингизхон.

— Бош устиға, улуғ олампаноҳ. У шундай дея ўша боргоҳ эшигидан чиқиб кетди. Унинг кетидан ҳукмдорнинг ишораси билан чопар ҳам таъзим ила ортча юриб, кўздан ғойиб бўлди.

Ҳабибулла ЗАЙНИДДИН.

(Давоми бор).

СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

ЖАҲОН ЧАВАНДОЗЛАРИ ҚИБРАЙДА

ҚИБРАЙ туманидаги марказий ўйингоҳда от спорти бўйича жаҳон кубоги учун учинчи саралаш босқичи мусобақаси ниҳоясига етди. Унда Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон спортчилари иштирок этди.

Ушбу босқич дастурида 6 тўсиқдан ўтиш мўлжалланган эди.

«Гран-при» беллашувида қозоғистонлик Петр Соловьёв ғолиб бўлиб, 2000 йилда Лас-Вегасда бўладиган Жаҳон Кубоги учун финал мусобақада иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

«Миллатлар кубоги» жамоалар мусобақасида Қозоғистон командаси яхши натижага эришиб, ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилди. Иккинчи ўринни — Ўзбекистон, учинчи ўринни эса Қирғизистон спортчилари эгаллади.

Ушбу мусобақада ўзбекистонлик спортчи Даврон Рўзимуҳамедов катта муваффақиятга эришиб, икки мураккаб тўсиқларни енгишда ғолиб бўлди. Қирғизистонлик спортчи Олег Чурсин ва қозоғистонлик Дамир Содиқов ҳам ғолиблар қаторидан жой олди.

(ЎзА).

БУЮК БАСТАКОР ХОТИРАСИ

ЯҚИНДА Тошкент Давлат Консерваториясининг катта залида гениал рус шоири А.С. Пушкиннинг шеърлари асосида яратилган машҳур композитор Петр Чайковскийнинг мумтоз асарлари янгради.

Концертда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган жамоа камер симфоник оркестри ёшлари иштирок этишди.

Оркестрга Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ботир Расулов дирижёрлик қилди. Кечада ижро этилган «Евгений Онегин», «Пиковая дама» сингари асарлар томошабинларда чуқур таассурот қолдирди.

Ҳасан ИБРОҲИМОВ.

МАКТАБЛАРНИНГ битирувчилари ҳаётида унутилмас дамлар бошланди. Улар айни кунларда қатор фанлардан имтиҳон топширмоқдалар. Ҳадемай, ёшлар олий ўқув юртлари ёхуд хўжаликлар, корхоналарга йўл оладилар. Жамиятимизнинг муносиб йигит-қизлари бўлиб етишиш йўлида билимлари, куч-ғайратларини аямайдилар.

СУРАТДА: Тошкент туманидаги 9-ўрта мактабнинг 11-синфида ўқитувчилар — Ортиқой Абдуллаева ва Лола Маҳмудовалар ўқувчи Лазокат Музаффаровадан физика фанидан имтиҳон олишмоқда.

Даврон АҲМАД олган сурат.

«ТОШКЕНТ-ОПЕН»:

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ БЕЛЛАШУВЛАР БОШЛАНДИ

ГАЗЕТАМИЗНИНГ ўтган сонларида хабар берганимиздек, «Тошкент-опен» аёллар халқаро теннис турнирининг саралаш ўйинлари якунланиб, асосий курашлар старт олди.

АВВАЛО, ушбу мусобақанинг нуфузи ҳусусида икки оғиз сўз. WTA Аёллар теннис ассоциацияси ташкил топганига чорак аср бўлди. Бу даврда у катта ривожланиш босқичини босиб ўтиб, WTA Tovr ташкилотига бирлаштирилди.

Эндиликда «Тошкент-опен» аёллар халқаро теннис турнири ўз нуфузи жиҳатидан WTA таснифида тўртинчи даражага кўтарилди. Ушбу турнирни ўтказадиган мамлакатлар сони эса ўнтага ҳам бормайди. Бу йил Ўзбекистоннинг ана шу давлатлар қаторидан ўрин олганлиги республикамизда теннисниng халқаро талаблар даражасида ривожланиб бораётгани хорижда ҳам эътироф этила бошланганини кўрсатади.

«Тошкент-опен» турнирининг мукофот жамғармаси 112,5 минг АҚШ доллари миқдорида белгиланган. 21та мамлакатдан ташриф буюрган 70га яқин катта ракетка усталари совринли ўринлар учун кураш олиб борадилар. Уларнинг аксарияти кучли юзликдан ўрин олган таниқли теннисчилар эканлиги мусобақаларнинг қизиқарли ва кескин курашлар остида ўтишидан далолат беради.

Қуръа натижаларига кўра Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилаётган ҳамюртларимиз Ирода Тўлаганова дастлабки учрашувда голландиялик Седа Нурландер, Лилия Бектякова эса саралаш ўйинлари ғолибларидан бири билан кортга чиқадиган бўлдилар.

Самад ЙЎЛДОШ.

Санъат

БАХТ ЮЛДУЗИ

ОЛТМИШИНЧИ йилларда театр санъатимизга бир гуруҳ истеъдодли ёшлар кириб келишди. Улар ўзларининг интилувчанлиги, билими, истеъдоди билан саҳналарга янги шабадалар олиб келдилар. Бугун номи тилга тушган ажойиб актёрлар айнан ўша олтмишинчи йиллардаги ёшлар эканлигини бир бор эсламоқ кифоя.

Муқимий номидаги мусиқали театрда актёрлик ижодини бошлаган Бахтиёр Ихтиёров, Марям Ихтиёрова, Наима Исҳоқова (ҳозир Пўлатова), Гулсара Ёқубова, Ҳаким Носиров, Суръат Пўлатов, Собир Раҳимжоновлар ўзларининг илк роллари билан Лутфихоним Саримсоқова, Раззоқ Ҳамроев, Маҳмуджон Ғофуров, Риҳсивой Шокиров сингари катта истеъдод эгаларининг муносиб ўринбосарлари эканликларини намойиш этдилар. Куни кечагина ўзининг олтмиш йиллигини нишонлаган Ўзбекистон халқ артисти Наима Пўлатова ҳам жўшқин ижод йўлини босиб ўтди.

Ҳали ҳануз эслаймиз: «Жон қизлар» томошаси эндигина саҳнага чиққан пайтлар эди. Унда Наима Пўлатова бош ролни ижро этарди. Билмадим, шу спектаклни неча марта кўрган эканмиз. Ҳар гал бир олам завқ билан қайтардик. Ҳамза Умаровнинг ўктам овози, Фароғат Раҳматованинг файзи, Марям Ихтиёрова билан Гулсара Ёқубованинг шаддодлиги, Ҳаким Носиров ижросидаги бечора ошиқ йигит — ҳамма-ҳаммаси табиий, ҳаётий эди. «Тошкент театрларида» реклама нашрининг муқовасида тўрт гўзал — Кунсулув, Нурсулув, Жонсулув, Ойсулув — Фароғат Раҳматова, Наима Пўлатова, Гулсара Ёқубова, Марям Ихтиёроваларнинг сурати босилган эди. Журнал қўлма-қўл бўлиб кетганди. Ўша журнални ҳозир ҳам сақлаб қўйибмиз.

Наима Пўлатова томошабинларнинг кўз ўнгида ролдан-ролга, қўшиқдан-қўшиққа камол топиб борди. Бугун мусиқали театримизни ушбу санъат соҳибаси яратган ролларсиз тасаввур этиш қийин. У қирқ йиллик ижоди даврида ўнлаб қиёмига етган образлар яратдики, ёшларимизнинг тарбиясида катта аҳамиятга эга бўлди. Наима Пўлатовага эса эл ичида иззат ҳурмат, обрў келтирди.

Ҳар бир санъаткорнинг ўз муҳлислари бўлади. Наима Пўлатованинг бу борада ҳам омади келган. Унинг жуда кўплаб мухлислари бор. Уларнинг муҳаббатига актриса тинимсиз меҳнати билан, ширали овози билан эришди. Наима Пўлатова яратган Нурхон («Нурхон»), Каромат («Тошболта ошиқ»), Алиман («Момо ер»), Холисхон («Паранжи сирлари»), Ҳаётхон («Фарғона тонг отгунча»), Жамила («Девона»), Меҳриниса («Оқибат») сингари роллар ўзининг ҳаётийлиги, таъсирчанлиги билан ажралиб туради.

Наима Пўлатова истеъдодининг яна бир қирраси — бу унинг хонандалигидир. Шу кунгача у юздан ортиқ қўшиқлар ижро этдики, барчаси ҳақли суратда халқимизнинг маънавий мулкига айланди. Биргина мисол: «Муножот» қўшиғини Берта Давидова, Муҳаммаджон Каримов, Муножот Йўлчиева каби санъаткорлар хассос оҳангларда ижро этган. Наима Пўлатова айтган «Муножот» ҳам шундай ажойиб ижролар қаторида туради. Унда маъшуқанинг меҳру-вафоси, интизорлиги, изтироблари, энг муҳими ижро усулининг батамом янгилиги сезилиб туради. Нафақат қўшиқ, Наима Пўлатова ҳар битта ролга ҳам ана шундай катта масъулият билан ёндошади.

— Наима Пўлатова, — деб ҳикоя қилади Ўзбекистон халқ артисти Фароғат Раҳматова, — ижро этган биринчи ролидан биламан, кузатиб келаман. У кеча бошловчи артист бўлса, бугун етук санъаткор. Кеча шогирд бўлса, бугун мураббий, ёшларнинг устози. Ҳамма Наима Пўлатовадек меҳнаткаш, саҳнага садоқатли бўлса, ўзининг бахт юлдузини топади. Бу юлдуз халқнинг муҳаббати, эъзозидадир.

Наима Пўлатова ҳозир ҳам куч ғайрат билан ижод қилмоқда. Демак, Муқимий театр саҳнасида у яратган ажойиб образларни ҳали кўп марта томоша қиламиз.

Темур УБАЙДУЛЛО.

«ДЎСТЛИК» ИЛГАРИЛАМОҚДА

O'ZBEKISTON VIII 1999 CHEMPIONATI

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси VIII миллий чемпионатида куни кеча ўтказилган XIII тур ўйинлари шуни кўрсатди. «Дўстлик» навбатдаги ғалабаларни қўлга киритиб, учинчи ўринда турган «Навбаҳор»дан ўн ҳол илгарилаб кетди.

«Дўстлик» Қўқонда «Темирйўлчи»га қарши майдонга тушиб, навбатдаги ғалабани қўлга киритди. Мухлислар бу ўйинни зўр қизиқиш билан томоша қилдилар. «Дўстлик» ўйинчиси Ф. Ирсалимбоев тўртинчи дақиқадаёқ ҳисобни очишга муваффақ бўлди. Учрашувнинг саккизинчи дақиқасида Собир Қурбонов жавоб тўпини киритишга муваффақ бўлди. Иккинчи бўлимнинг ўнинчи дақиқасида Дмитрий Кузнецов майдон эгалари дарвозасини аниқ нишонга олиб, «Дўстлик»ни олдинга олиб чиқди. Ўн дақиқа ўтар-ўтмас меҳмонлар яна муваффақиятга эришдилар. Тўпурарлар баҳсида карвонбошилик қилаётган Ойбек Усмонхўжаев ўзининг навбатдаги тўпини киритиб, ҳисобни 3:1га етказди. Шу тариқа вилоятимиз ўйинчилари ўз очколари сонини 34тага етказиб олдилар ва жадвалда биринчи ўринни мустаҳкам эгаллаб турибдилар.

Пешқадамлардан яна бири «Самарқанд» жамоаси ўз майдонида Урганчнинг «Хоразм» жамоасини қабул қилиб қийин, лекин фахрли ғалабани қўлга киритди. Бу йилги «янги меҳмон» «Янгиер» жамоаси «Трактор»ни қабул қилиб, 2:1 ҳисобида ғалабага эришди. «Металлург» жамоаси эса «Насаф»дан зўрлик қилди. 3:1 ҳисобида муҳим ғалабани қўлга киритди. «Пахтакор» ўз майдонида «Зарафшон»ни қабул қилиб, ўйинни 4:2 ҳисобида ғалаба билан якунлади. «Нефтчи» жамоаси ўз майдонида «Андижон» билан учрашди. 4:3 ҳисоби қайд этилди. «Навбаҳор» эса ўз майдонида «Сурхон» билан учрашиб, 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Унинг тўплаган очколари сони 24тага етди. «Суғдиёна» — «Бухоро» учрашувида рақиблар биттадан тўп киритиб, ўйинни 1:1 ҳисобида дуранг билан якунладилар. Саккиз учрашувда дарвозаларга 36та тўп киритилди. Навбатдаги ўн тўртинчи тур учрашувлари 15 июнь куни ўтказилади. Унда «Дўстлик» «Навбаҳор»ни, «Самарқанд» эса «Янгиер»ни қабул қилади.

Талъат ЮСУПОВ.

XIII турдан сўнг жамоалар қуйидаги тартибда жойлашдилар:

Жамоалар	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. «Дўстлик»	13	11	1	1	39-16	34
2. «Самарқанд»	13	10	*2	1	32-16	32
3. «Навбаҳор»	13	7	3	3	21-14	24
4. «Нефтчи»	13	7	2	4	28-19	23
5. «Хоразм»	13	6	2	5	17-15	20
6. «Металлург»	13	6	2	5	15-15	20
7. «Бухоро»	13	5	4	4	28-21	19
8. «Насаф»	13	6	1	6	19-22	19
9. «Темирйўлчи»	13	6	1	6	23-32	19
10. «Пахтакор»	13	5	2	6	27-23	17
11. «Трактор»	13	5	1	7	23-35	16
12. «Суғдиёна»	13	4	2	7	17-24	14
13. «Андижон»	13	4	1	8	22-25	13
14. «Зарафшон»	13	3	2	8	18-26	11
15. «Сурхон»	13	2	2	9	14-22	8
16. «Янгиер»	13	2	2	9	9-27	8

1999 йил 19 май куни «Тошкент ҳақиқати» рўзномасининг 40-сонида чоп этилган «Танловга таклиф этамиз» сарлавҳали эълонга ўзгартиришлар киритилди. Матнининг 2-қисмидаги «хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслик лавозимлари учун» сўзларидан сўнг «ОҲАНГАРОН ШАҲРИДА I ТА ЎРИН УЧУН» деб ёзилган сўзлар ўрнига «ЗАНГИОТА ТУМАНИДА I ТА ЎРИН УЧУН» деб ўқилсин.

Аризаларни қабул қилиш муддати 1999 йил 19 май кунидан бошлаб 45 кун.

Бекобод тумани И. Сотиболдиев номли 2-мактаб томонидан 1996 йилда Набихонов Лочинбек Исмоилжонович номига берилган UZI № 102653 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Об-ҳаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 10-13 июнь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ёғингарчилик кутилмайди. Шарқдан эсган шамолнинг тезлиги ҳар сонияда 5-10 метрга етади. Ҳарорат кечалари 11-16, кундуз кунлари эса 25-30 даража атрофида иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир ўринбосари **Раҳимберди УМАРОВ**

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: *хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48* *Эълонлар: 133-40-48, 136-57-27.*

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0443. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. *Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ.* Адади 11.937 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 19.00. 1 2 3 4 5 6